בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:
www.breslevcenter.com
לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תצוה, ד' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

ר' נתן פלעגט זאגן אז פון ווען ער האט געהערט פון רבי"ן: "מְעַט גַּם כֵּן טוֹב", אביסל איז אויך גוט; האט ער זייער מצליח געווען.

זייער אסאך מאל האלט זיך דער מענטש צוריק פון טון גוטע זאכן ווייל ער מיינט אז ווייניג איז גארנישט ווערד. און וויבאלד ער קען נישט טון קיין סאך טוט ער גארנישט. אבער אז מען ווייסט אז "מְעַט גַּם כֵּן טוֹב" פרובירט מען אריין צו כאפן וואס מען קען; דערפאר בעט איך דיר זייער זאלסט זאגן תהלים, אפילו דו קענסט נישט זאגן דעם גאנצן 'יום תהלים'. און ווען דו זאגסט תהלים זאלסטו נישט טראכטן אז דו דארפסט עס ענדיגן. קיינער הייסט דיר נישט ענדיגן תהלים, נאר זאג תהלים - איין קאפיטל נאכן צווייטן און בעט דעם אייבערשטן נאך יעדע קאפיטל פאר דיר און פאר אלע אידן.

דער רבי האט דערציילט אז אמאל זענען געווען צוויי קינדער - זייער נאנטע חברים, זיי זענען געווען אזוי צוגעבינדן איינער צום צווייטן אז זיי האבן פשוט נישט געקענט זיין איינער אן דעם צווייטן. איינמאל איז איינער פון די צוויי חברים זייער קראנק געווארן לא עלינו, זיין חבר איז געווארן זייער צעבראכן דערפון, האט ער געפרעגט דעם חבר: "וואס קען איך טון אז דו זאלסט האבן א רפואה שלימה?" האט אים זיין חבר געזאגט: "זאג תהילים פאר מיר"; האט ער גענומען א תהלים און אנגעפאנגען זאגן מיט תמימות תהלים. נאך יעדע פאר קאפיטלעך תהלים וואס ער האט געזאגט איז ער געקומען פרעגן זיין חבר צי ער איז שוין אויסגעהיילט, האט דער חבר געזאגט: "ניין, איך בין נאך זייער שוואך", איז ער ארויס געגאנגען און ווידער גענומען דעם תהלים און געזאגט נאך אפאר קאפיטלעך מיט בכיות און געזאגט פארן אייבערשטן: "רבונו של עולם, הייל אויס מיין חבר", נאכדעם איז ער ווייטער געגאנגען פרעגן זיין חבר צי ער איז שוין אויסגעהיילט, האט דער חבר געזאגט: "ניין, איך בין נאך אלץ זייער שוואך"; אזוי האט ער געבעטן און געבעטן און געזאגט תהלים, און נאך יעדע פאר קאפיטלעך איז ער נאכאמאל געקומען פרעגן זיין חבר, ביז דער חבר איז אויסגעהיילט געווארן.

דער רבי האט פארציילט דער מעשה אריין צו ברענגען אין אונז וואס הייסט זאגן תהילים מיט תמימות און פשיטות, אז גלייך ווען מען זאגט אפאר קאפיטלעך תהלים זאל מען פרעגן דעם חולה צי ער איז שוין אויסגעהיילט. און אויב זאגט ער אז נישט,

זאל מען נאכאמאל נעמען דעם תהלים און זאגן נאך קאפיטלעך - אן קיין חכמות, נאר מיט אמונה אז בזכות די קאפיטלעך תהלים וועט דער חולה האבן א רפואה שלימה.

איך וויל דיר בעטן אויב דו קענסט אויפנייען שיינע מחיצות פאר די חתונה זאל, ווייל ווען מען מאכט קלענערע שמחות פעלט נישט אויס מען זאל נוצן די שול און מען קען צעטיילן די זאל פאר מענער און פרויען.

איך האב זייער הנאה יעדעס מאל דו שרייבסט מיר א בריוו.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת תצוה, ה׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

עס קומט יעצט דער יום טוב פורים און גלייך נאך פורים איז שוין פסח. איך דארף באצאלן די געהאלט פאר אלע מלמדים, טיטשערס און אלע אנדערע איינגעשטעלטע וואס ארבעטן מורא׳דיג געטריי און זייער איבערגעגעבן פאר אונזערע קינדער, אבער אֵין הַקוֹמֶץ מַשְׂבִּיעַ אֶת הָאֲרִי, וְאֵין הַבּוֹר מִתְמַלֵּא מְחוּלְיָיתוֹ, די הוצאות דעקן זיך נישט פון שכר לימוד; אפילו אלע עלטערן זאלן ווען צאלן שכר לימוד וואלטן מיר אויך נישט געקענט דעקן די הוצאות, כל שכן אז נישט יעדער צאלט.

מוהרא״ש האט אוועק געשטעלט פאר מיר א תקנה אז איך טאר נישט קוקן צי די עלטערן צאלן יא שכר לימוד צי זיי צאלן נישט, אזוי ווי די פריערדיגע צדיקים האבן געזאגט - צווישן זיי הרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו - אז מען טאר נישט אהיים שיקן א קינד אויב די עלטערן צאלן נישט שכר לימוד. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדרים פא.): ״הִזָּהֲרוּ בִּבְנֵי עֲנִיִּים, שֶׁמֵּהֶן תֵּצֵא תּוֹרָה״, מען זאל אכטונג געבן אויף קינדער פון ארעמעלייט, ווייל פון זיי ווערלן אויסוואקסן בעלי תורה; למעשה ליגט אויף מיר א שווערער לאסט און איך גיי ארום מיט קאפ ווייטיג פון דעם וואס איך קום די איינגעשטעלטע זייער ברויט.

איך בעט אלע עלטערן וואס שיקן זייערע קינדער אין אונזער חדר און אין אונזער מיידל סקול: ״איר קענט נישט שטיין פון דער זייט ווען מיר קענען נישט צאלן די מלמדים און טיטשערס, איר דארפט זיך אנשטרענגען צו צאלן שכר לימוד״. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ביצה טז.): ״כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכִּפּוּרִים״, ראש השנה שרייבט מען אפ וויפיל געלט מען וועט פארדינען דורכאויס דעם גאנצן יאר, ״חוּץ מֵהוֹצָאַת שַׁבָּתוֹת וְהוֹצָאַת יוֹם טוֹב, וְהוֹצָאַת בָּנָיו לַתַּלְמוּד תּוֹרָה״, חוץ
~~~~~~~~~~~

וואס א מענטש דארף האבן פאר שבת און יום טוב און פאר שכר לימוד, וואס דאס ווענדט זיך שוין אינעם מענטש אליינס, "שֶׁאִם פָּחַת פּוֹחֲתִין לוֹ, וְאִם הוֹסִיף מוֹסִיפִין לוֹ", וויפיל דער מענטש געבט אויס פאר דעם, אזויפיל באקומט ער צוריק. אויב געבט ער אויס מער וועט ער באקומען מער און אויב געבט ער אויס ווייניגער וועט ער באקומען ווייניגער; זעט מען פון דעם אז אויב מען צאלט שכר לימוד קומט אריין מער שפע פארן מענטש.

איך בעט דיר, העלף מיר איך זאל קענען אנגיין מיט די ישיבה, תלמוד תורה און מיידל סקול וכו'; איך קען נישט טראכטן גראד ווען איך קום דאס געהאלט פאר די איינגעשטעלטע.

מוהרא"ש זכרונו לברכה זאגט: "אויב עלטערן שטרענגען זיך אן צו צאלן שכר לימוד וועלן זיי זוכה זיין צו ערליכע קינדער. און אויב צאלט מען נישט קיין שכר לימוד וועט מען דאס אנזען אויף די קינדער".

איך האב נישט געגעבן א שיעור נעכטן נאכט ווייל איך האב געהאט א משפחה שמחה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תצוה, ו' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

מיר דארפן דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אז מיר ווייסן פון הייליגן רבי'ן; וואס וואלטן מיר געטון אן דעם רבי'ן? ווי אזוי וואלטן מיר זיך אן עצה געגעבן אן דעם הייליגן רבינ'ס עצות? דער רבי איז אונז מחיה און מחזק אז מיר זאלן קיינמאל נישט אויפגעבן און מיר זאלן זיך שטענדיג צוריקקערן צום אייבערשטן.

בפרט אז מיר האבן זוכה געווען אז מוהרא"ש זכרונו לברכה האט אונז איבערגעלאזט אזויפיל ספרים פיל מיט חיזוק און עצות פאר יעדן מענטש אין יעדע מצב; דארפן מיר דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אז מיר זענען נישט קיין חולקים אויפן רבי'ן און אויף זיינע תלמידים.

ועל כולם דארפן מיר דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אז מיר האבן זוכה געווען צו האבן א חדר און א מיידל סקול פאר אונזערע קינדער וואו מען איז זיי מחנך פון קינדווייז אן אזוי ווי דער רבי האט געוואלט. עס איז באוואוסט די מעשה, אז איינמאל
~~~~~~~~~~

ווען ר' יודל פון דאשיב זכותו יגן עלינו - איינער פון די גרויסע תלמידים פון רבי'ן - איז געקומען צום רבי'ן אויף ראש השנה האט זיין זון זייער שטארק געוואלט מיט קומען, אבער ר' יודל האט געהאט גוטע תירוצים פארוואס ער זאל אים נישט מיט נעמען, 'ער איז נאך צו יונג' - האט ר' יודל גע'טענה'ט, עס איז זייער שווער די וועג וכו' און ער האט נישט קיין געלט. ווען ער איז אריין געקומען צום רבי'ן געבן שלום - דער רבי האט דאך אלעס געזען און אלעס געוואוסט - נאך פאר ער האט געהאט א שאנס צו רעדן א ווארט רופט זיך דער רבי אן צו אים: "איך בין א וואונדער; דער טאטע קומט צו מיר ווייל ער גלייבט אין מיר און דער זון גלייבט אויך אין מיר, פון דעסטוועגן האלט דער טאטע אפ דעם זון פון קומען צו מיר"; זעט מען אז דער רבי האט געוואלט מען זאל מחנך זיין די קינדער פון קינדווייז אן צו לעבן מיט זיינע עצות.

דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן רט): "אַייעֶרֶע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין וָואס דָא הָאט זִיךְ גֶעטוּן" און ר' נתן שרייבט (שם): וְאָמַר בְּרֶתֶת וְזִיעַ בְּהִתְלַהֲבוּת נוֹרָא, דער רבי האט דאס געזאגט מיט א מורא'דיגע פלאם און מיט א פלאקער; אז מיר זאלן זאגן פאר אונזערע קינדער אז עס איז דא א רבי אויף דער וועלט וואס פארשטייט יעדן איד און ווער עס פאלגט זיינע עצות קען זוכה זיין צו ווערן א גרויסער צדיק און א גרויסער בעל מדריגה, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנח): "מיט יעדע שמועס וואס איך שמועס מיט ענק, קען מען זוכה זיין צו זיין אן ערליכער איד, און אפילו א צדיק גמור א גאנץ לעבן (אן ערליכער איד אזוי ווי איך מיין אן ערליכער איד)", נאך האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שכ): "כָּל מִי שֶׁיְּצַיֵּת אוֹתִי וִיקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁאֲנִי מְצַוֶּה, בְּוַדַּאי יִהְיֶה צַדִּיק גָּדוֹל יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה", ווער עס וועט מיר פאלגן און טון אלעס וואס איך הייס וועט זיכער ווערן א גרויסער צדיק, זאל עס זיין ווער עס זאל נאר זיין.

וואו אויף דער וועלט זעט מען אז קליינע קינדער וואקסן אויף מיט א ריינע לויטערע אמונה; געלויבט דעם אייבערשטן אז ביי אונז וואקסן די קינדער אויף מיטן הייליגן רבי'ן, זיי ווייסן וואס דער רבי וויל און וואס זיי ווילן פון רבי'ן. דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שלה): "הַאִם לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לִהְיוֹת מְפֻרְסָם וּמַנְהִיג שֶׁקּוֹרִין (גוּטֶער יוּד) כְּמוֹ כָּל הַמַּנְהִיגִים שֶׁנּוֹסְעִים הַחֲסִידִים אֲלֵיהֶם וְאֵינָם יוֹדְעִים עַל מָה נוֹסְעִים, וְחוֹזְרִים וְשָׁבִים וּבָאִים וְאֵינָם יוֹדְעִים מַה בָּאִים?!" וואלט איך נישט געקענט זיין ווי אנדערע רבי'ס וואס די חסידים קומען צו זיי און ווייסן נישט פארוואס זיי קומען און ווען זיי גייען אהיים מיט ליידיגע הענט און קומען נאכאמאל צוריק ווייסן זיי נאכאמאל נישט פארוואס זיי זענען געקומען, "אֲבָל אֲנִי לֹא רָצִיתִי בְּכָל זֶה, רַק לָקַחְתִּי עַצְמִי לַעֲסֹק בָּזֶה

לְהַחֲזִיר אֶתְכֶם לְמוּטָב", איך האב דאס נישט געוואלט, נאר איך האב אלעס אוועק געגעבן אבי איר זאלט זיין גוטע אידן.

דאס זעט מען ממש בחוש ביים רבי'ן; שטעל אפ א קינד און פרעג אים: "אינגעלע, וואסערע חסיד ביסטו?" און ווען ער וועט דיר ענטפערן: "איך בין א ... חסיד", פרעג אים: "זאג מיר, וואס געבט דיר דיין רבי? וואס באקומסטו פון אים וכו'?" וועט ער קוקן אויף דיר ווי דער האן קוקט אין די בני אדם. און אפילו דו וועסט אפשטעלן עלטערע קינדער, א בחור צו א מיידל און זיי פרעגן: "וואס באקומסטו פון דיין רבי'ן, וואס האסטו פון דיין וכו'?" וועלן זיי נישט האבן דאס מינדעסטע אנונג פון וואס דו רעדסט.

נאכדעם נעם א קינד וואס לערנט ביים רבי'ן און פרעג אים: "זאג מיר, וואס געבט דיר דער הייליגער רבי, וואס באקומסטו ביים רבי'ן?" וועט ער דיר גלייך ענטפערן: "דער רבי לערנט מיר אויס אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט"; "דער רבי לערנט מיר אויס אז מען זאל נישט נאכלויפן קיין מענטשן", "מען זאל לערנען די הייליגע תורה" וכו'.

נעכטן בין איך געווען ביי א סיום, די קינדער פון די עלסטע קלאס האבן מיר גערופן צו א סיום. א אינגל האט מסיים געווען די פערטע מאל ששה סדרי משנה און אויך מסכת סוכה פון תלמוד בבלי וואס ער לערנט אויף צו ענדיגן ש"ס כסדרן; איך האב געהאט אזא תענוג און נחת רוח צו זען ווי קינדער וואקסן אויף מיטן הייליגן רבינ'ס עצות. די גאנצע כתה, קינדער פון פאר די בר מצוה לערנען יעצט בגירסא מסכת מגילה, יעדן טאג אפאר בלאט. אז פורים זאלן זיי האבן געענדיגט מסכת מגילה לכבוד דעם יום טוב.

מוהרא"ש פלעגט זאגן בעפאר יעדע יום טוב, אז פונקט אזוי ווי א בעל הבית געבט פאר זיינע ארבעטער א באנוס לכבוד יום טוב, אזוי אויך דארפן מיר נעמען נאך א שיעור לכבוד יום טוב אלץ א באנוס; פאר פורים איז כדי צו לערנען מסכת מגילה, פאר פסח מסכת פסחים - און אזוי יעדע יום טוב. עס איז אן אנדערער יום טוב ווען מען לערנט די לימודים פונעם יום טוב. ווען מיר גייען הערן ליינען די הייליגע מגילה; אויב מען לערנט בעפאר דעם די גמרא און מדרש אויף די מגילה, איז עס אן אנדערע מגילה ליינען.

נעכטן זאגט מיר א אינגערמאן וואס שיקט די קינדער ביי אונז אין מוסד, אז ער זוכט א דירה וכו' און ער האט אהיים געברענגט די צעטלעך וואס דארט שטייען אויסגערעכנט אלע דירות וואס זענען עוועילעבל אויפן מארקעט וכו'. פרעגט אים זיין

זון, א כתה א' אינגל: "טאטע, וואס איז די צעטל וואס דו קוקסט?" זאגט ער פאר זיין קינד: "דא קען מען טרעפן דירות"; רופט זיך אן זיין קינד צו אים: "טאטע, דא טרעפט מען נישט קיין דירה, אויב מען בעט דעם אייבערשטן טרעפט מען א דירה!" וואו אין די וועלט הערט מען אזעלכע מעשיות פון קליינע קינדער?!

חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (ברכות מח.): אביי און רבא ווען זיי זענען נאך געווען קליינע קינדער זענען זיי אמאל געזעצן פאר רבה, האט זיי רבה געפרעגט: "לְמִי מְבָרְכִין", ווען מיר בענטשן ברכת המזון, צו וועמען בענטשן מיר? האבן זיי געענטפערט: "לְרַחֲמָנָא", צום אייבערשטן. האט רבה זיי ווייטער געפרעגט: "וְרַחֲמָנָא הֵיכָא יָתֵיב" וואו וואוינט דער אייבערשטער? "רָבָא אַחֲוֵי לִשְׁמֵי טְלָלָא", רבא האט געוויזן אויפן דאך, "אַבַּיֵי נְפַק לְבָרָא, אַחֲוֵי כְּלַפֵּי שְׁמַיָּא" אביי איז ארויס אויפן גאס און געוויזן אויפן הימל. האט רבה זיי געזאגט: "תַּרְוַיְיכוּ רַבָּנָן הֲוִיתוּ",ביידע פון אייך וועלן אויסוואקסן גרויסע צדיקים. דאס איז די שפריך ווארט וואס מענטשן דרוקן זיך אויס: "בּוּצִין בּוּצִין מִקְטַפֵּיהּ יְדִיעַ" - מען קען זען אויף פירות ווען זיי זענען נאך גאר קליין צי דאס גייט אויסקומען א גוטע פרוכט; אז קליינע קינדער ווייסן שוין אז מען בענטשט צום אייבערשטן וועלן זיי זיכער אויסוואקסן ערליכע אידן.

עס איז נאך נישט געווען אין די היסטאריע פון ברסלב אז קינדער זאלן זיך נישט שעמען צו גיין הפצה; ווער רעדט נאך פון מיידלעך, אז אלע מיידלעך וואקסן אויף מיטן רבי'ן און זיי ווילן נאר טון וואס דער רבי הייסט. מיידלעך פון סקול שרייבן מיר בריוו וואו זיי פרעגן יעדע פרט ופרט בתמימות ובפשיטות, זיי ווילן זיין ערליכע מיידלעך וכו'.

אפשר האלטן מיר שוין ביי דעם וואס דער רבי זאגט (ספר המידות, אות משיח, חלק ב', סימן ג): "עָתִיד דּוֹר אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה בָּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה כֻּלּוֹ זַכַּאי"; עס קומט א נייע דור וואס וועלן לעבן מיטן אייבערשטן, רעדן צום אייבערשטן, גיין הפצה און חתונה האבן יונג בקדושה ובטהרה; אשרינו און פארט אשרינו!

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תצוה, ו' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר
~~~~~~~~~~

איך ווייס נישט צי דו געדענקסט מיר; איך בין געווען א מלמד אין ... פאר יארן צוריק. איך בין נישט געווען דיין מלמד אבער איך געדענק דיר פון דארט. איך האב א ישיבה אין אמעריקע "תפארת התורה ברסלב".

דיין ... לערנט ביי מיר, אויך קען איך דיין ... נרו יאיר וואס איז א תלמיד היכל הקודש און ער וכו', איך בין א נאנטער חבר מיט אים.

דיין ... נרו יאיר האט מיר געבעטן אויב איך קען אים העלפן. ער איז זייער צעבראכן פון די גאנצע פרשה וואס גייט אריבער צווישן דיר און דיין ווייב; סיי ער און סיי זיין ..., און אזוי אויך דיין טייערע ווייב ... תחי', אלע בענקען זיך זייער נאך דיר; זיי רעדן זייער שיין פון דיר, זיי ווילן און האפן אז דו וועסט איין טאג צוריקקומען צו זיי.

דיינע טייערע קינדערלעך ... תחי' און ... תחי' דארפן א טאטע; זיי האבן דיר שוין נישט געזען פון ראש השנה, זיי בענקען זיך נאך דיר.

טייערער ... נרו יאיר, דו ווייסט דאך אז ביים רבי'ן איז שלום בית געווען א יסוד היסודות; דער רבי האט נישט געלאזט קומען צו אים אן א ווייב און דער רבי האט זייער מקפיד געווען מען זאל האלטן חשוב א ווייב, אזוי ווי עס ווערט געברענגט אין שיחות הר"ן (סימן רסד) אז דער רבי האט געבעטן מיר זאלן האלטן חשוב און רעדן שיין צו די ווייב; דער רבי האט געזאגט: "הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם, צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּידָה וְהַגִּידּוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל עֹצֶם מַכְאוֹבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם, בְּכַמָּה אוֹפַנִּים הַקָּשִׁים וּכְבֵדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'", די פרויען גיין אריבער אסאך יסורים און אסאך צער; צער העיבור, צער הלידה און צער פון מגדל זיין די קינדער וכו'.

איך בעט דיר טייערער ... ני"ו, איך בין גרייט אלעס צו טון אז דו זאלסט צוריק גיין צו דיין ווייב; לאז דיר נישט איינרעדן פון קיינעם אז עס וועט דיר זיין בעסער ווען דו וועסט זיך חס ושלום גט'ן. דער אייבערשטער האט געהייסן אויסמעקן זיין נאמען אבי עס זאל זיין שלום בית, איז דאך זיכער אז מען דארף אלעס אוועק לייגן אין דער זייט צו קענען לעבן בשלום.

אפילו דו ביסט אנטלאפן פון שטוב שוין פאר לאנגע חדשים, דאך וויל דיין ווייב ... תחי' ווייטער לעבן מיט דיר אזוי ווי נאך די חתונה.

... ני"ו, זיי נישט ברוגז אויף מיר אז איך מיש זיך אריין וכו', ווייל מוהרא"ש זכרונו לברכה האט מיר געלאזט צוואה אז איך זאל העלפן אידישע קינדער זיי זאלן לעבן בשלום און זיך נישט קריגן, דערפאר פרוביר איך מיט די הילף פונעם אייבערשטן צו מאכן שלום בית.

איך געדענק ווי מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דיר אזוי ליב געהאט; ער פלעגט זיך זייער פרייען ווען דו פלעגסט קומען, איז זיכער אז דו דארפסט זיך באַרעכענען און צוריק קומען צו דיין ווייב.

דיינע שוואגערס רעדן אזוי שיין פון דיר, אלע זאגן אז עס איז א שאד עס זאל צעבראכן ווערן א שטוב, בפרט ווען עס איז דא צוויי ליכטיגע קינדער קיין עין הרע.

... טייערער, דער אייבערשטער האט מיר מזכה געווען מיט תלמידים, עס איז שוין פופצן יאר וואס בחורים און אינגעלייט קומען צו מיר איך זאל זיי העלפן; רוב פראבלעמען קומען פאר ביי קינדער וואס קומען פון צעבראכענע שטובער, קינדער וואס די עלטערן קריגן זיך, די וואקסן אויף פעלערהאפטיג און זיי דארפן זיך נעבעך מוטשען אין לעבן; דארפסטו טראכטן פון דיינע קינדער אז זיי זאלן אויפוואקסן געזונט און שטארק.

איך ווארט צו הערן פון דיר.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט איז זייער א גרויסער טאג, עס איז היינט ז' אדר - די יומא דהילולא פון משה רבינו עליו השלום.

אויך איז היינט די יארצייט פון הרב הקדוש רבי יצחק אייזיק מקאליב זכותו יגן עלינו; איך האב זוכה געווען צו זיין ביי זיין ציון ווען איך בין געווען א יונגער בחור און עד היום ליגט מיר נאך די מציבה פאר די אויגן. אויף די מציבה שטייט אויפגעשריבן: **"היה ערליכער איד, והיה לומד על הדף"**. עס איז ידוע אז דער הייליגער סאטמארער רבי זכותו יגן עלינו האט זיך אמאל אויסגעדרוקט מיט די ווערטער: "ווען מען זאל היינט בא'טיטל'ען א רבי אלס ערליכער איד וואלט ער זיך זיך באליידיגט און ס'וואלט נישט אמת געווען אויך נישט".

ברוך השם אז מיר האבן דעם סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן (שיחות הר"ן סימן עו), דעריבער קענען מיר אויך זוכה זיין צו לערנען יעדן טאג די הייליגע תורה און צו זיין ערליכע אידן. די צוויי זאכן **"היה ערליכער איד, והיה לומד על הדף"** גייען צוזאמען - אז מען לערנט יעדן טאג תורה בפרט א "דף גמרא", איז מען אויך זוכה צו "היה ערליכער איד", ווייל תורה ברענגט א מענטש נאנט צום אייבערשטן.
~~~~~~~~~~~

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן וואסערע גוטס לימוד גמרא ברענגט פארן מענטש; מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דערציילט בשם הרב הקדוש רבי יהושע'לע בעלזער זכותו יגן עלינו וואס ער האט נאכגעזאגט פון זיין גרויסן טאטע'ן דער הייליגער שר שלום זכותו יגן עלינו: "אז מען לערנט א דף גמרא מיט רש"י, איז עס מסוגל פאר הצלחה". און ער האט געזאגט אז ער האט געזען אסאך מענטשן וואס זיי זענען אין זייערע יונגע יארן געלעגן טיף אין שאול תחתית רחמנא לצלן. און זיי האבן זיך אונטער גענומען צו לערנען יעדן טאג א 'דף גמרא', דורך דעם זענען זיי ארויס געגאנגען פון זייער פלאנטער, זיי האבן זיך געקענט שטארקן אויף זייערע ביטערע נסיונות וכו' און זיי זענען געווארן גרויסע תלמידי חכמים.

באמת זאגן דאס חכמינו זכרונם לברכה (ירושלמי ראש השנה פרק ד, הלכה ח): "כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עוֹל תּוֹרָה - מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוּ לֹא חֲטָאתֶם מִיָּמֵיכֶם", ווען א מענטש איז מקבל אויף זיך דעם עול תורה, דאס הייסט ער לערנט יעדן טאג די הייליגע תורה - זאגט דער אייבערשטער - רעכן איך אים כאילו ער האט קיינמאל נישט געזינדיגט; זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון לערנען יעדן טאג א 'דף גמרא'.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת פרשת תצוה - זכור, ח' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

מיר גייען אריין אין זייער א גרויסער שבת, די וואך איז שבת זכור; מיר גייען זוכה זיין צו מקיים זיין די מצוה פון מחיית עמלק, אויסצומעקן עמלק.

זע צו קומען אין שול שבת אינדערפרי און אויסהערן דאס ליינען, ווייל לויט א טייל פוסקים איז דאס א מצות עשה מן התורה.

עס זענען דא פרויען וואס זענען זייער מקפיד צו גיין אין שול הערן פרשת זכור, נאכדעם זענען דא וואס קומען נישט אן צו גיין אין שול און זיי פארלאזן זיך אויף פורים אינדערפרי ווען זיי קומען אין שול הערן די מגילה, דעמאלט ליינט דער בעל קורא די פרשה פון ויבא עמלק.

דער הייליגער רבי זאגט (ספר המידות אות שבת, חלק ב סי' א): "הַשַּׁבָּת נוֹתֶנֶת חַיִּים גַּשְׁמִיִּים גַּם כֵּן", שבת געבט צו א שטיק לעבן פארן מענטש; א מענטש וואס פרייט זיך מיטן
~~~~~~~~~~

שבת ווערט פשוט יונגער און געזונטער. דערפאר זע צו זיין פרייליך און מאך פרייליך דיין ווייב, דורכדעם וועט דיר צוקומען א שטיק לעבן.

געב אכטונג אז עס זאל נישט זיין קיין שום רייבערייען צווישן דיר אין דיין ווייב. וויסן זאלסטו אז דער ס"מ טוט אלעס אויף דער וועלט אז שבת זאל זיין עפעס א מחלוקה צווישן מאן אין ווייב, ווייל דער הייליגער אריז"ל זאגט (לקוטי תורה, פרשת כי תשא) אז די ראשי תיבות פון די ווערטער (שמות לא, טז): "וְשָׁמְרוּ בְ'נֵי יִ'שְׂרָאֵל אֶ'ת הַ'שַּׁבָּת" איז בִּיאָה; צו ווייזן אז שבת דארף מען זען צו זיין צוזאמען וכו'. ווען מאן און ווייב זענען בשלום ווערט דער יצר הרע פארברענט, ער דארף איבער לאזן די הויז און זוכן א צווייטע פלאץ וואו צו גיין איבערדרייען, דעריבער זוכט ער פון אלע זייטן ווי ער קען אוועק נעמען די ליבשאפט אין שטוב.

מוהרא"ש האט געזאגט: פארוואס לייגט מען אין שלאף צימער א בילד פון די חתונה? ווייל יעדעס מאל מען וועט קוקן אויפן בילד וועט מען זיך דערמאנען און מען וועט זאגן: "מיר זענען געווען אזוי פרייליך ביי אונזער חתונה און מיר האבן זיך אזוי ליב געהאט, מיר האבן זיך געקוקט איינער דעם צווייטן אין די אויגן אריין מיט א טיפע ליבשאפט וכו' וכו', נו פארוואס זאלן מיר זיך נישט יעצט ליב האבן אזוי, פארוואס זאלן מיר זיין אזוי פארביטערט איינער אויפן צווייטן?!"

די וואך מעקט מען אויס עמלק; וואס וויל עמלק, וואס איז עמלק? עמל"ק באטרעפט אזוי ווי ספ"ק, דער עיקר פון עמלק איז אריין צו ברענגען ספיקות אינעם מענטש, "וועל איך נאך האבן א תקנה?" "קען איך נאך תשובה טון?" "דער אייבערשטער דארף מיר נאך האבן?" "ווערן מיינע תפילות אויך אנגענומען?" דאס אלעס און נאך ברענגט עמלק אריין אינעם מענטש, אז דער מענטש זאל טראכטן אז דער אייבערשטער איז נישט מיט אים און אז דער אייבערשטער דארף אים נישט, אזוי ווי עס שטייט (שמות יז, ז): "הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן"; און גלייך נאכדעם שטייט "וַיָּבֹא עֲמָלֵק".

מיר דארפן אויסמעקן עמלק דורכדעם וואס מיר ווען ארויס נעמען פון זיך די אלע ספקות ובלבולים וכו'; מיר דארפן גלייבן אינעם אייבערשטן אז דער אייבערשטער איז מיט אונז, ביי אונז און נעבן אונז און ער הערט צו אונזערע תפילות. אזוי אויך דארפן מיר האבן אמונה אין זיך און שטענדיג טראכטן: 'יעדע זאך וואס איך טו, האט דער אייבערשטער א נחת רוח פון דעם'; בפרט ווען א מענטש האט שכל און ער רעדט זיך אויס זיין הארץ צום אייבערשטן, קען מען זיך נישט פארשטעלן וואס עס טוט זיך אפ אין הימל און וואסערע רעש עס ווערט דערפון. אלע קליפות און מקטריגים ווערן פארברענט פון דעם.

א פרייליכן שבת.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

~~~ שאלות ותשובות ~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר די געוואלדיגע פעולות וואס איר טוט פאר כלל ישראל מיט אזא מסירת נפש. ספעציעל בין איך אייך שולדיג אן הכרת הטוב אז דורך אייערע שיעורים און חיזוק האב איך ווידער אנגעהויבן לערנען די הייליגע תורה, איך טרעף זיך ווידער מיט מיינע אלטע חברים, אביי און רבא, וועמען איך האב שוין נישט אנגעקוקט פאר לאנגע יארן.

איך האב געוואלט פרעגן איבער דעם וואס איר רעדט אסאך פון רעדן צום אייבערשטן אויף אידיש, אזוי ווי מ'רעדט זיך אויס צו א גוטער פריינד. איז דען דאס נישט א זאך וואס באלאנגט נאר פאר צדיקים און יראי ה'? אזוי האבן מיר דאך געזען אין אלע דורות אז ווען א איד האט געדארפט א ישועה האט ער נישט אליין געבעטן אויף דעם, נאר ער איז געגאנגען צו א צדיק וואס זאל מתפלל זיין פאר אים.

מיר זענען דאך אלע אין נידוי, מיר האבן דאך געטון אזויפיל עבירות וואס דערווייטערט אונז פונעם אייבערשטן, ספעציעל די עבירות פון לשון הרע און הוצז"ל רח"ל, וואס חז"ל זאגן אז ווען מ'טוט די עבירות הערט מען נישט אויס די תפלות פון דעם מענטש. און בכלל ווערט געברענגט אין חז"ל אז פון ווען דער בית המקדש איז חרוב געווארן זענען אלע טויערן פון תפלה געווארן פארשפארט, מיר זעען דאך בחוש אז מיר קענען נישט פועל'ן מיט אונזערע תפלות אזעלכע גרויסע ישועות למעלה מדרך הטבע, אזוי ווי די גרויסע פריערדיגע צדיקים האבן געקענט.

איך וועל אייך שטארק מכיר טובה זיין אויב איר קענט מיר דאס אויסקלארן, און נאכאמאל א גרויסן יישר כח פאר אייערע שיעורים און חיזוק.

ראובן

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תצוה, ג' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ראובן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי מיר זייער צו הערן אז דו ביסט זיך מחי' ומחזק מיט די עצות פון הייליגן רבי'ן, בפרט אז דו שרייבסט אז דו האסט אנגעפאנגען לערנען אויפן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן (כמבואר בשיחות הר"ן סימן עו).

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן צו וואס דער רבי קען אונז צו ברענגען; דער רבי נעמט א מענטש וואס זינקט אין בלאטע, ער טוט נעבעך וואס ער טוט און וואשט

אים אפ און טוט אים אן מיט שיינע פרישע קליידער וכו׳ אז דער מענטש אליינס פארגעסט שוין ווי אזוי ער האט אויסגעזען פאר ער האט געפונען דעם הייליגן רבי׳ן.

איך זע אז דו ביסט זיך טועה אין דעם ענין פון תפילה והתבודדות, כאילו דאס איז עפעס א נייע זאך וכו׳. איך וועל דיר מעתיק זיין דעם לשון פון הייליגן רמב״ם וואס ער זאגט אויף די מצוה פון תפלה (פרק א׳ מהלכות תפלה, הלכה א-ב): ״עִיקָר הַתְּפִלָּה הוּא מִצְוַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה, שֶׁיִּתְפַּלֵּל הָאָדָם וִיבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ״, תפילה איז א מצות עשה מן התורה, די מצוה איז אז א מענטש זאל בעטן דעם אייבערשטן יעדע זאך וואס ער דארף, ״וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל שָׂפָה שֶׁרַק יָכוֹל, כִּי מִצְוַת עֲשֵׂה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם״, און מען קען רעדן צום אייבערשטן אויף סיי וואסערע שפראך מען רעדט און עס איז א מצוה צו דאווענען יעדן איינציגן טאג. ״וְאֵין לַתְּפִלָּה זְמַן קָבוּעַ מִן הַתּוֹרָה, וּלְפִיכָךְ נָשִׁים וַעֲבָדִים חַיָּבִין בִּתְפִלָּה לְפִי שֶׁהִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָא״, תפילה האט נישט קיין באשטימטע צייט אין טאג, ממילא איז דאס א מצוה וואס איז נישט באגרעניצט צו א צייט, דערפאר זענען פרויען און קנעכט אויך מחויב מיט תפילה. ״אֶלָּא חִיּוּב מִצְוָה זוֹ כָּךְ הוּא - שֶׁיְּהֵא אָדָם מִתְחַנֵּן וּמִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וּמַגִּיד שִׁבְחוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאַחַר כַּךְ שׁוֹאֵל צְרָכָיו שֶׁהוּא צָרִיךְ לָהֶם בְּבַקָּשָׁה וּבִתְחִנָּה, וְאַחַר כַּךְ נוֹתֵן שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַטּוֹבָה שֶׁהִשְׁפִּיעַ לוֹ כָּל אֶחָד לְפִי כֹּחוֹ״, די מצוה פון תפילה איז: ווען א מענטש שטייט אויף אינדערפרי זאל ער דאווענען צום אייבערשטן; קודם זאל ער דערציילן דאס גרויסקייט פונעם אייבערשטן, נאכדעם זאל ער בעטן אויף אלעס וואס ער דארף און דערנאך זאל ער דאנקען דעם אייבערשטן אויף אלע חסדים וואס ער טוט מיט אים. ״אַךְ אַחַר כַּךְ רָאוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁהָלְכוּ בַּגּוֹלָה בִּימֵי נְבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע, וְנִתְעָרְבוּ בְּפָרַס, וּבְיָוָן, וּבִשְׁאָר הָאוּמּוֹת וְכוּ׳, וְעָמְדוּ וְתִקְּנוּ סֵדֶר הַתְּפִלָּה״, אבער ווען די אנשי כנסת הגדולה האבן געזען דעם ביטערן לאנגן גלות ווי די אידן ווערן זיך אויסמישן צווישן די פעלקער, האבן זיי מתקן געווען דעם נוסח התפילה, עיין שם.

יעצט קומט דער רבי און זאגט (שיחות הר״ן, סימן רכט) אז אפילו היינט ווען די אנשי כנסת הגדולה האבן מתקן געווען צו דאווענען יעדן טאג דעם סדר פון שחרית, מנחה און מעריב, זאל א מענטש ווייטער רעדן צום אייבערשטן אויף זיין אייגענע שפראך וואס ער איז צוגעוואוינט צו רעדן, ער זאל בעטן דעם אייבערשטן ער זאל אים מקרב זיין צו אים באמת, ווייל דאס איז דער עיקר פון תפילה.

ווען א מענטש געוואוינט זיך צו צו רעדן צום אייבערשטן און בעטן יעדע זאך וואס ער דארף, אזא מענטש איז קיינמאל נישט אליין, נאר וואו ער געפונט זיך, וואו ער

גייט - איז דער אייבערשטער מיט אים. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ילקוט דברים, רמז תתכה): אויפן פסוק (דברים ד, ז): "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו", עס איז געווען א מעשה מיט א שיף וואס דערויף זענען געפארן גוים, נאר איין איד האט זיך געפונען אויף דעם שיף; אינמיטן וועג איז דער שיף פארבלאנדזשעט געווארן און איז אנגעקומען צו א פרעמדע לאנד, נאכן אנקערן זענען די גוים צוגעקומען צום איד און אים געבעטן: "מיר בעטן אייך, נעמט פון אונז געלט און קויפט פאר אונז עסן, ווייל מיר הונגערן שוין א לאנגע צייט", האט דער איד געקוקט אויף זיי מיט וואונדער און געפרעגט: "בין איך דען נישט קיין גאסט אזוי ווי אייך? איך ווייס נישט וואו צו גיין, איך בין א פרעמדער דא פונקט ווי אייך..." האבן אים די גוים געזאגט: "יֵּשׁ יְהוּדִי אַכְסְנַאי? בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ אֱלֹקֶיךָ עִמְּךָ", וואס הייסט א איד איז פרעמד? וואו א איד גייט איז דער אייבערשטער מיט אים; אזוי ווי עס שטייט: "אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרֹבִים אֵלָיו".

זעט מען אז עס איז נישט שייך צו זאגן אז א איד איז פרעמד, ווייל וואו א איד געפונט זיך נאר איז דער אייבערשטער מיט אים און אויף וואסערע שפראך מען רעדט צום אייבערשטן - ענטפערט ער, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שם): "בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו - בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹרְאִין לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹנֶה אוֹתָם", אויף יעדע שפראך וואס מיר רעדן צום אייבערשטן ענטפערט ער אונז.

אודאי ווען א מענטש האט א צרה דארף מען גיין צו צדיקים און צו ערליכע אידן נעמען פון זיי א ברכה און זיי בעטן זיי זאלן מתפלל זיין, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא בתרא קטז.): "מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יֵלֵךְ אֵצֶל חָכָם וִיבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים", ווער עס האט א חולה אין שטוב זאל גיין צו א צדיק ער זאל מתפלל זיין פאר אים; אבער דאס מיינט נישט צו זאגן אז מען קען נישט דאווענען אליינס. אדרבה, ווען דער חולה אליינס בעט דעם אייבערשטן איז דאס זייער חשוב, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה נג, יד): אויפן פסוק (בראשית כא, יז): "וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶת קוֹל הַנַּעַר - מִכָּאן שֶׁתְּפִלַּת הַחוֹלֶה יָפָה מִן הַכֹּל", די תפילה פון א חולה איז מער חשוב ביים אייבערשטן פון אנדערע תפילות; נאר מען גייט צו צדיקים ווייל זיי זענען מחזק דעם מענטש אז מען זאל אליינס גיין צום אייבערשטן און בעטן פון אים די ישועה וואס מען דארף.

קוק וואס די הייליגע חז"ל זאגן (תנחומא וירא, א): "אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הֱווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת", דער אייבערשטער זאגט, עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך פון תפילה, תפילה איז גרעסער פון אלע קרבנות; קוק ווייטער וואס די הייליגע חכמים זאגן: "וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי

לַעֲנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ", אפילו א מענטש וואס איז נישט ראוי איך זאל אים ענטפערן ווען ער בעט מיר, אויב וועט ער אסאך בעטן פון מיר וועל איך טון מיט אים א חסד און אים העלפן; זעט מען אז אפילו א מענטש וואס איז זייער ווייט פונעם אייבערשטן - נישט קיין חילוק ווער, וואס, און וואו - וועט אים דער אייבערשטער העלפן.

דאס וואס דו שרייבסט: "מיר זעהן דאך בחוש אז מיר קענען נישט פועל'ן וכו'"; זיי מיר מוחל, אבער איך ווייס נישט ווי א איד קען שרייבן אזעלכע ווערטער, אדרבה, מיר זעהן בחוש ווי אונזערע פשוט'ע תפילות ווערן געענטפערט. ביי יעדע טריט און שריט האבן מיר מעשיות פון תפילה, מיר זעהן אפען ווי דער אייבערשטער העלפט ווען מען בעט אים. דער רבי האט אמאל געזאגט אויף דעם וואס חז"ל זאגן (ויקרא רבה ז, א): "תְּפִלָּה עוֹשָׂה מֶחְצָה", אין אידיש זאגט מען מֶחְצָה - העלפט, האט דער רבי געזאגט: "תפילה העלפט".

אז דו האסט מתפלל געווען און נישט באקומען וכו', מיינט נישט צו זאגן אז תפילה העלפט נישט, חס ושלום אזוי צו זאגן; תפילה איז פון די י"ג עקרים וואס מיר דארפן גלייבן, אזוי ווי מיר זאגן: "אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לוֹ לְבַדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל וְאֵין רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ", אז דו האסט געבעטן דעם אייבערשטן און נישט באקומען, זאלסטו טון וואס די הייליגע חז"ל זאגן (ברכות לב:): אָמַר רַבִּי חָמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא: "אִם רָאָה אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נֶעֱנֶה, יַחְזוֹר וְיִתְפַּלֵּל", א מענטש וואס האט געבעטן דעם אייבערשטן אויף א זאך און ער זעט אז ער האט עס נישט באקומען, זאל ער נאכאמאל בעטן, אזוי ווי עס שטייט (תהלים כז, יד): "קַוֵּה אֶל ה', חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל ה'".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך דאנק דעם אייבערשטן אז איך האב זוכה געווען צו באקומען חיות פונעם ראש ישיבה שליט"א שוין פאר א יאר און א האלב, דער אייבערשטער זאל ווייטער העלפן. איך קלער אז אזוי ווי דער ראש ישיבה געבט יעדן טאג פרישע דרשות און פרישע בריוון, דארף איך ווען יעדן טאג נאכאמאל זאגן א יישר כח פאר'ן ראש ישיבה אויף די אלע חיזוק...
~~~~~~~~~~~

איך בין א בחור פון ארץ ישראל, 20 יאר אלט, און איך דארף א שידוך. מיין פראבלעם איז אז איך לערן נישט אין א ישיבה, און איך האב א סמארטפאון. איך שפיר אז איך קען נישט אוועקווארפן מיין סמארטפאון, איך פיל אז איך דארף עס וויכטיג האבן סיי ברוחניות און סיי בגשמיות, סיי די דרשות פונעם ראש ישיבה וואס איך באקום אויפ'ן טעלעפאן, און סיי ווייל איך וויל מיטהאלטן די נייעס און דאס גלייכן.

איך קום פון אן אנדערע חסידות, לעצנטס האב איך שוין אבער נישט קיין געפיל צו יענע חסידות, איך שפיר אז מיין גאנצע חיות איז נאר פון ברסלב, פונעם ראש ישיבה און פון רבינ'ס ספרים. איך האב היינט געענדיגט די דריטע מאל משניות ברוך ה', וואס וועט אבער זיין מיט מיין שידוך? ווער וועט מיר וועלן נעמען?

א גרויסן יישר כח נאכאמאל.

יהושע

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת תצוה, ג׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד יהושע נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אשריך ואשרי חלקך אז דו לערנסט משניות כסדרן לויטן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי׳ן (עיין שיחות הר״ן, סימן עו) און דו האסט שוין זוכה געווען צו מסיים זיין דעם דריטן מאל ששה סדרי משנה.

עס ווערט געברענגט (מדרש תלפיות, עמוד מא) אז אשר בן יעקב זיצט ביים טיר פון גיהנום, און ווען ער זעט א נשמה וואס האט אסאך גע׳חזר׳ט משניות לאזט ער נישט אריין די נשמה אין גיהנום.

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון לערנען יעדן טאג די הייליגע תורה. דאס איז געווען ביים הייליגן רבי׳ן דער עיקר, אזוי ווי ער האט געזאגט (שיחות הר״ן, סימן יט): ״נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִלְמוֹד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבוֹר וְכַיּוֹצֵא״, איך וויל זייער שטארק אריין ברענגען אין די וועלט אז מען זאל לערנען די הייליגע תורה.

בנוגע דיין שידוך וכו׳; געדענק גוט וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה סח, ג): ״מָצִינוּ בַּתּוֹרָה בַּנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים שֶׁאֵין זִוּוּגוֹ שֶׁל אִישׁ אֶלָּא מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״, מיר געפונען אין די תורה אין נביאים און אין כתובים אז א שידוך האט נאר מיטן אייבערשטן. אין די תורה שטייט (בראשית כד, נ): ״וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל, וַיֹּאמְרוּ, מֵה׳ יָצָא הַדָּבָר״, אין נביאים שטייט (שופטים יד, ד): ״וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵה׳ הִיא״, און אין

כתובים שטייט (משלי יט, יד): "בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת, וּמֵה' אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת", זעהן מיר איבעראל אז נאר דער אייבערשטער געבט שידוכים.

אז דו וואוינסט אין ארץ ישראל קענסט זיך גרינג אריבער כאפן קיין יבניאל צום ציון פון מוהרא"ש זכרונו לברכה און דארט אויסזאגן גאנץ ספר תהילים לזכותו. ווייל מוהרא"ש זכרונו לברכה האט מבטיח געווען בזה הלשון: "אִיךְ זָאג צוּ, אַז יֶעדֶער בָּחוּר אָדֶער מֵיידְל וָואס דַארְף אַ שִׁידוּךְ, אוּן זֵיי וֶועלְן קוּמֶען דָא אוֹיף מַיין קֶבֶר, אוּן דוּרְכְזָאגְן גַאנְץ סֵפֶר תְּהִלִּים פוּן אָנְפַאנְג בִּיזְן סוֹף פַאר מַיין זְכוּת, וֶועל אִיךְ טוּן אַלֶעס וָואס אִיךְ קֶען, אַז זֵיי זָאלְן טְרֶעפְן זֵייעֶר שִׁידוּךְ, אוּן דָאס זָאג אִיךְ צוּ מִיט אַ שְׁטַארְקֶע צוּזָאג".

בנוגע דיין סמארטפאון וכו'; וויסן זאלסטו אז מיר האבן אין אונזער דור א צרה וואס רופט זיך "אינטערנעט". דאס האט שוין חרוב געמאכט זייער אסאך אידישע קינדער, ווייל אז מען היט זיך נישט די אויגן און מען קוקט שמוציגע קליפס, עקעלדיגע אויסגעלאסענע קליפס וכו' ברענגט דאס אז מען זאל פארלירן די אמונה און דאס יראת שמים רחמנא לצלן.

דער ס"מ האט זיך געטראפן א גרינגע וועג ווי אזוי ער קען אראפ ווארפן אידישע קינדער, בחורים און מיידלעך, גרינגערהייט אין עבירות; אנשטאט דארפן ארבעטן טאג און נאכט זיי צו שלעפן אויף נישט גוטע פלעצער, האט ער היינט א גרינגע וועג, דער בחור קויפט זיך א סמארטפאון אדער א טעבלעט וכדומה לזה, דארף ער שוין נישט גיין אין ערגעץ. ער זיצט ביי זיך באהאלטן און קוקט דארט אפ אלע שמוץ וואס איז דא אויף דער וועלט רחמנא לצלן. אין אנהייב זעט עס אויס זייער גוט, עס גלאנצט און עס שמייכלט צום בחור, אבער ווען מען בייסט אריין אין דעם, מען קוקט אפ אלע עבירות, ווערט דער בחור זייער צעקלאפט און צעבראכן, ער וועט פרובירן אלעס אויף דער וועלט צו ווערן פרייליך, אבער גארנישט קען צוריק פרייליך מאכן וכו' ווען מען האט שוין פוגם געווען בפגם הברית רחמנא לצלן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'): "הַיֵּצֶר הָרָע מִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמִצְוֹת, וּמַטְעֶה אֶת הָאָדָם כְּאִלּוּ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה"; ווען דער יצר הרע קומט צום מענטש אים אוועק צו נעמען פונעם אייבערשטן, שטעלט ער זיך אהער ווי אן ערליכער איד, ער רעדט איין דעם מענטש אויף אן עבירה אז דאס איז א מצוה.

רעד זיך נישט איין אז דאס וועט דיר ברענגען יראת שמים. און אפילו לאמיר זאגן אויב עס וועט דיר יא ברענגען יראת שמים וועט עס דיר נאכדעם אראפ ווארפן און עס וועט זיין: "יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ". אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ה, יב): "מַהֵר לִשְׁמוֹעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד, יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ"; דאס איז ממש געזאגט געווארן אויף דעם

וכו׳. ווייל פון איין זייט איז ״מַהֵר לִשְׁמוֹעַ״, מען הערט אין איין מינוט דרשות וכו׳ און מען קען אסאך קונה זיין, אבער אז מען היט זיך נישט דערפון איז אין איין מינוט - ״וּמַהֵר לְאַבֵּד״ - קען מען אלעס פארלירן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט טרעפן דיין זיווג בקרוב.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך לערן אסאך דעם הייליגן ספר "אשר בנחל", די חיזוק וואס איך באקום פון דארט איז ממש פלאי פלאים.

איך האב געזען אז מוהרא"ש שרייבט דארט אויך וועגן א רשע פון יבנאל וואס האט גע'רודפ'ט מוהרא"ש און די גאנצע קהלה קדושה דארט אין יעדע הינזיכט אין אידישקייט, אפשר קען דער ראש ישיבה שליט"א דערציילן אביסל מער איבער דעם?

א גרויסן יישר כח.

נחמן

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת תצוה, ד׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד נחמן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

ווען מוהרא״ש איז זיך געקומען באזעצן אין יבניאל האט ער זיך אנגעטראפן מיט דעם ס.מ. וואס דינט אלץ דער רב דארט מטעם די מדינה הטמאה. מוהרא״ש זכרונו לברכה האט גלייך געזען אז דער איז אן איש טמא ומטמא; ער האט דארט געהאט א מקוה וואס ער געבט כלומר׳יש דעם הכשר דערויף, אבער עס איז נישט געווען קיין רעגן וואסער אינעם אוצר וואו די מי גשמים דארף זיין, עס איז געווען טריקן וכו׳; אין אזא פאל איז דאס נישט מער ווי א פשוט׳ע וואנע, קומט אויס אז אלע וואס האבן זיך דארט גע׳טובל׳ט זענען רחמנא לצלן נכשל געווארן מיט אסורי כריתות. ער האט יארן לאנג פארקויפט נבילות וטריפות רחמנא לצלן דורך עפעס א שוחט וואס איז געווען א קל וריק וכו׳ און ער האט אויסגעריסן דאס גאנצע אידישקייט פון אלע איינוואוינער דארט.
~~~~~~~~~~

ער האט געלערנט אלץ בחור אין סערט וויזניץ; מען האט אים ארויס געווארפן אלץ בחור פון ישיבה ווייל ער איז געווען א שמוציג יונגל וכו'. עס איז דא א גאנצע סיפור פארוואס זיי האבן אים אויפגענומען פאר א רב ואין כאן המקום להאריך.

מוהרא"ש זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג נאכזאגן פונעם הייליגן סאטמארער רבי זכותו יגן עלינו, וואס האט געזאגט: "פארוואס דארפן זיי רבנים, זיי גלייבן דאך אין גארנישט? נאר ווער עס קען די טייערע ספרד'ישע אידן ווייסט אז ביי זיי איז דא א גרויסע תמימות. ביי זיי, אויב א רב זאגט א ווארט איז דאס קודש קדשים, דאס געווען א חכמה פון די רשעים, אז דורך רבנים וועלן זיי קענען אויס'שמד'ן אלע ספרד'ישע אידן, השם ישמרינו".

פון ווען מוהרא"ש ז"ל האט דארט אויפגעשטעלט די ערליכע קהלה און מוסדות התורה, האט דער שטראף וואס וואוינט דארט, וואס ער איז רב מטעם מדינת ישראל געשטערט און גע'מסר'ט אויף יעדן טריט אין שריט וואס מען האט נאר געקענט. וויפיל מיר וועלן שרייבן וואס מוהרא"ש האט זיך צוזאמגעליטן פון דעם שטראף וועלן מיר נישט אנהייבן צו דערציילן ווער ער איז.

ווער עס גייט קיין יבניאל קען זען וואס הייסט א צדיק; מוהרא"ש האט זיך אוועק געגעבן זיין גאנצע לעבן פאר אידישע קינדער, ער האט גארנישט געהאט פון דעם נאר צרות און יסורים. עס איז אים געגאנגען אין לעבן אז נאך א איד זאל וויסן אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט. ער האט געדרוקט זיין גאנץ לעבן מיליאנען ספרים, נאר כדי אז נאך א איד זאל וויסן פון הייליגן רבינ'ס עצות און קענען לעבן מיט דעם.

איך מיין אז יבניאל איז די איינציגסטע פלאץ אין ארץ ישראל וואו מען שרייט נישט "שבת"; מוהרא"ש האט געזאגט אז מען זאל נישט שרייען שבת ווען מען זעט ווי איינער איז מחלל שבת, נאר מען זאל שיין גריסן: "שבת שלום", אזוי וועט מען זיי אלע צוריק ברענגען צום אייבערשטן.

מוהרא"ש איז געווען זייער קעגן הפגנות; מוהרא"ש פלעגט זאגן אז די אידן וואס האלטן נישט די תורה השם ישמרינו, זענען חשוד אויף שפיכות דמים. און אזוי ווי קיין שום מענטש וואלט נישט געגאנגען טשעפען מיט גוים, ווייל ער ווייסט אז דאס איז סכנות נפשות, דאס זעלבע איז מיט זיי. זיי זענען נעבעך שוין אפאר דורות אוועק פון דרך התורה, דארף מען זיך זייער היטן ווייל מען קען געשעדיגט ווערן פון זיי.

ווען איך בין אין ארץ ישראל גיי איך קיין יבניאל; דארט איז א מקום נפלא, א וואונדערליכע פלאץ. מוהרא"ש האט גענומען א וויסטע פלאץ, א פלאץ וואו מען האט אויסגע'שמד'ט צוויי גאנצע עדות'ן - די תימנ'ער אידן און די טוניס'ער אידן. ווען מען

האט זיי ארויף געברענגט קיין ארץ ישראל האט מען זיי גענומען קיין יבניאל און זיי דארט נעבעך אויסגע'שמד'ט. דארט האט מוהרא"ש אויפגעשטעלט הערליכער מקום וואס בליהט מיט תורה און תפילה, קדושה וטהרה. עס זענען דא דארט עטליכע כוללים וואו אינגעלייט זיצן א גאנצן טאג און לערנען. און ביי די פרויען גייט מען אנגעטון זייער צניעות'דיג; אלע פרויען שערן זיך די האר אזוי ווי מען פירט זיך ביי ערליכע אידן. ווען מען דרייט זיך דארט קען זיך דאכטן אז מען איז אין א חסידי'שער שטעטל וכו'.

איך געדענק ווען איך בין געווען א בחור און איך האב געהאט די זכיה צו משמש זיין מיין זיידע'ן דער קארלסבורגער רב שליט"א, בין איך אמאל געווען מיט אים ווען ער איז געפארן קיין יבניאל מחזק זיין מוהרא"ש מיט די קהילה. מיין זיידע האט דארט געגעבן א דרשה און בשעת'ן דרשה האט ער געוויינט פון התרגשות, צו זען אז א פלאץ וואו מען האט אויסגעריסן אידישקייט זאל ווערן איבערגעדרייט צו א מקום פון קדושה און טהרה.

דער אייבערשטער זאל אונז העלפן מיר זאלן מקיים זיין וואס מוהרא"ש האט אונז געלאזט צוואה, מיר זאלן דרוקן און דרוקן די ספרים וואס זענען מגלה ומפרסם דעם אייבערשטן. נאר דאס איז אונזער זאך און דאס וועט ברענגען די גאולה.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

צום ערשט א גרויסן יישר כח פאר די שעורים און חיזוק.

איך האב דרינגענד גאר א וויכטיגע שאלה. איך בין א מיידל און איך לערן אין א סעמינאר. דעם שבת האט א מיידל מיר געבעטן אז איך זאל איר אויפוועקן שבת אינדערפרי. איך ווען איך בין אריינגעקומען אין איר צימער שבת צופרי האב איך געזען ווי זי שלאפט אין איר בעט מיט עיר-פאונס אין איר אויער!

איך בין געווארן אויפגעשווידערט, אבער איך האב פרובירט זיך איינצוהאלטן. און ווי נאר זי האט זיך אויפגעוועקט און מיך דערזען, האט זי זיך שנעל באדעקט די אויער מיט די דאכענע און ארויסגענומען די עיר-פאונס.

וויפיל איך ווייס איז זי אן ערליכע און גוטע מיידל, און דערפאר האב איך שטארק פרובירט איר דן צו זיין לכף זכות, און אפשר איז עס נישט געווען קיין חילול שבת ווי ס'האט אויסגעזען. די פראבלעם איז אז אויב ס'איז דאך יא חילול שבת, וואס דארף איך טון? קען איך איר דען צולאזן אז דאס זאל אנהאלטן אפילו פאר נאך איין שבת?!
~~~~~~~~~~

וואס קען איך אבער באמת טון צו דעם? וואס דארף איך איר זאגן? איך ווייס אויך נישט צי איך בין דער פאסיגסטער מענטש איר עפעס צו זאגן דערוועגן, ווייל איך בין נישט זייער נאנט מיט איר. אבער קיינער אנדערש ווייסט נישט פון דעם, און וועמען קען איך דערציילן אזא זאך? וועמען קען איך געטרויען און דערציילן פון דעם, אן דעם וואס עס זאל בלייבן פאר די מיידל אן אייביגער שלעכטער פלעק? ווייל איך ווייס אז באמת איז זי א גוטע מיידל.

איך וואלט עס זייער געשעצט אויב דער ראש ישיבה וואלט מיר געקענט ענטפערן נאך פאר דעם קומענדיגע שבת.

א גרויסן יישר כח!

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תצוה, ד' אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

אויב איז די מיידל טאקע אזוי ווי איר זאגט, א וואוילע מיידל; דעמאלט זאלט איר איר נישט פארשעמען און איר זאלט דאס פאר קיינעם נישט דערציילן.

איר זאלט איר מחזק זיין זי זאל היטן שבת; ווען א מענטש איז זוכה און ער האלט שבת, ער איז נישט מחלל דעם שבת, איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת קיח:): "כָּל הַמְשַׁמֵּר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ - אֲפִילּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּדוֹר אֱנוֹשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ", ווען א מענטש היט אפ דעם שבת איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות; עס איז נישט דא קיין שענערע זאך ווי שבת, שבת איז די שענסטע מתנה וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת י:): "אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, מַתָּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנָזַי וְשַׁבָּת שְׁמָהּ, וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ לִיתְּנָהּ לְיִשְׂרָאֵל, לֵךְ וְהוֹדִיעָם", דער אייבערשטער האט געזאגט פאר משה רבינו, איך האב א גוטע מתנה איך וויל עס געבן פאר די אידישע קינדער, גיי זאג זיי פון די שיינע מתנה.

ווען מען וויל מחזק זיין א צווייטן איד, דארף מען דער עיקר רעדן דיבורי אמונה, ווייל אז מען האט אמונה האט מען אלעס. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדרים מא.): "דְּדָא בֵּיהּ כּוּלָּא בֵּיהּ, דְּלֹא דָא בֵּיהּ מַה בֵּיהּ", אויב האט מען אמונה האט מען אלעס און אז מען האט נישט קיין אמונה האט מען גארנישט; דאס וואס מען זעט אז מענטשן פאלן נעבעך אראפ אין עבירות דאס איז ווייל עס איז ביי זיי אויסגעלאשן די אמונה, אבער אז מען גלייבט אז דער אייבערשטער איז דא, דער אייבערשטער איז איבעראל, דעמאלט איז נישט שייך מען זאל זיך באהאלטן צו טון שלעכטע זאכן.

איינמאל מען לעבט מיט אמונה איז דער מענטש א גליקליכער מענטש, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): "עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ הוּא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲווֹנוֹתֶיךָ", ווען א מענטש האט אמונה און ער גלייבט אינעם אייבערשטן, איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות; און ער וועט לכתחלה נישט אראפפאלן אין עבירות, ווייל ער לעבט מיט אמונה, ער לעבט מיט די מחשבה אז דער אייבערשטער איז מיט אים. דערפאר האט זיך דער רבי זייער פארלייגט אויף אמונה, אזוי ווי ער האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן לג): "ביי די וועלט איז אמונה א קלייניקייט, אבער ביי מיר איז דער עיקר אמונה".

פון ווען דער רבי האט זיך אריין געצויגן קיין אומאן, האט דער רבי געהאלטן אין איין רעדן נאר פון אמונה; ווייל ווען א מענטש האט אמונה, ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער און קיין שום זאך פירט זיך נישט אליין, נאר דער אייבערשטער איז מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת מִבַּלְעָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, איז אים אלעס פיין און אלעס גוט.

אויב די מיידל איז פארדארבן, דאס הייסט זי רעדט אנקעגן די אמונה, זי רעדט ליצנות ווערטער אויף די תורה און אויף צדיקים - דארף מען אנטלויפן פון אזא איינעם, ווייל א חבר האט זייער א שטארקע השפעה אויפן מענטש און מען קען זייער גרינג נאכגעשלעפט ווערן חס ושלום.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א בחור פון 24 יאר, איך בין געוואויר געווארן פונעם רבינ'ס סדר דרך הלימוד ביי די 16 יאר, זייט דעמאלט איז נאכנישט דורך א וואך וואס איך האב נישט מעביר סדרה געווען, און אויסער דעם האב איך געלערנט אסאך אנדערע לימודים, איך האלט שוין ביים ענדיגן אי"ה די 92'סטע מאל ששה סדרי משנה, איך האב שוין געענדיגט מדרש רבה, תנחומא, ספרא, ספרי, מכילתא, ספרי זוטא, און איך האב שוין געלערנט צוויי מאל ד' חלקי שלחן ערוך און תוספתא. און אין די לעצטע פאר יאר האב איך ב"ה זוכה געווען צו זיין אין אומאן אויף ראש השנה.

מיין גאנצער חיות וואס האלט מיר פריש איז נאר די שיעורים פונעם ראש ישיבה שליט"א, אויך האלט איך מיט יעדן טאג די גמרא שיעור פונעם ראש ישיבה. א גרויסן יישר כח פאר די אלע חיזוק וואס איך באקום פון אייך.
~~~~~~~~~~

און יעצט צום ענין, איך וויל שוין חתונה האבן, שוין זייט די 17 יאר זאג איך יעדן טאג די תפלות פון ספר "מציאת הזווג", איך האב שוין אויסגעזאגט גאנץ תהלים ביים ציון פון מוהרא"ש ז"ע, און איך בעט יעדן טאג דעם אייבערשטן ער זאל שוין רחמנות אויף מיר און מיר שיקן מיין שידוך, ווייל איך האלט עס מער נישט אויס. איך ווער עלטער און עלטער, און איך הויב שוין אן מורא צו האבן אז איך וועל שוין קיינמאל נישט חתונה האבן.

אפשר קענט איר מיר געבן חיזוק און אן עצה וואס איך דארף צו טון.

חיים

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת תצוה, ד׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד חיים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אשריך אז דו לערנסט פלייסיג די הייליגע תורה; עס איז א פארגעניגן צו הערן פון דיר אז דו גייסט יעצט מסיים זיין די צוויי און ניינציגסטער מאל ששה סדרי משנה.

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן וואס פאסירט ווען א מענטש לערנט משניות; משניות טוישט דעם מענטש צו זיין ערליך. אזוי אויך איז ״מִשְׁנָה״ די אותיות ״מְשַׁנֶּה״, ווי מער א מענטש זאגט משניות איז ער זיך מְשַׁנֶּה אינגאנצן. משניות האט א סגולה אז עס שלעפט ארויס דעם מענטש פון די טיפסטע בלאטע און פון אלע שלעכטס, אזוי ווי מען זעט אז מִשְׁנָה איז די ראשי תיבות פון (תהלים ל, ד): ״הֶ׳עֱלִיתָ מִ׳ן שְׁ׳אוֹל נַ׳פְשִׁי״, אז מען זאגט משניות נעמט עס ארויס דעם מענטש פון אלע פראבלעמען וואו דער מענטש איז נעבעך אריין געפאלן.

איך בעט דיר זייער טייערער חיים נרו יאיר, שטארק דיר און האב בטחון אינעם אייבערשטן. מיר דארפן אויסווארטן אויף אונזער ישועה און מען טאר זיך נישט פארלירן און האבן קשיות חס ושלום. מיר דארפן גלייבן אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט מיט א מורא׳דיגער פונקטליכקייט, גארנישט פאסירט נישט פון זיך אליינס. דער אייבערשטער מאכט שידוכים און נאר צו אים דארפן מיר זיך ווענדן ווען מיר דארפן א ישועה און מיר דארפן אויסווארטן ביז די ישועה קומט אן.

אסאך מאל פרעגן בחורים: ״פארוואס גייט מיר נישט קיין שידוך, בשעת אלע מיינע חברים האבן שוין חתונה געהאט וכו׳״; וויסן זאלסטו אז דאס איז נישט קיין נייע זאך, מיר געפונען דאס שוין ביי יוסף הצדיק. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פרקי דרבי אליעזר, פרק לו): ״אלע שבטים, ווען זיי זענען געבוירן געווארן, זענען געבוירן געווארן מיט זיי

זייער זיווג, חוץ יוסף הצדיק איז געבוירן געווארן אן א זיווג״; יוסף הצדיק וואלט אויך געקענט פרעגן: ׳פארוואס האב איך נישט קיין שידוך ווען אלע מיינע ברודער האבן שוין זייער שידוך׳, נאר וואס האט יוסף הצדיק געטון? ער האט זיך מחזק געווען. אפילו ער האט געהאט ביטערע שווערע נסיונות; מען האט אים איינגעשפארט אין תפיסה פאר גארנישט און פאר נישט, ער איז געווען איינער אליין אין א פרעמדע לאנד וכו׳ וכו׳, מיט דעם אלעם האט ער זיך מחזק געווען, ער האט געטאנצן אין תפיסה און ער איז געווען לוסטיג און פרייליך, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (דברים רבה ד, ז): אויפן פסוק (תהלים לא, ח): ״אָגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדֶּךָ וגו׳ - זֶה יוֹסֵף״, עיין שם.

דער אייבערשטער וועט דיר העלפן אז דו וועסט בקרוב טרעפן דיין זיווג; נאר דערהאלט זיך און לערן ווייטער דיינע שיעורים כסדרן. די שלעכטע מחשבה וואס דער יצר הרע ברענגט אריין אין דיר אז דו טראכסט: ׳איך וועל קיינמאל נישט חתונה האבן׳ - דאס טראכטן אלע בחורים. דאס איז דער וועג פון דעם יצר הרע ווי אזוי ער צוקלאפט א בחור אדער א מיידל; ער מאכט זיי טראכטן שלעכטע מחשבות: ׳איך וועל קיינמאל נישט טרעפן א שידוך׳, ׳קיינער וועט מיר נישט ווען׳, ׳איך וועל בלייבן אליינס׳.

דער יצר הרע ברענגט אריין די אלע שלעכטע מחשבות אין בחורים ווייל ביי אים איז א שמחה ווען א בחור ווערט בעצבות. דער נביא ירמיהו קלאגט (איכה א, טו): ״קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי״, די ראשי תיבות פון די ווערטער איז עמל״ק און בלע״ם; ביי זיי איז א גאנצער יום טוב ווען נאך א בחור איז צובראכן. ווייל ווען א מענטש איז בעצבות איז ער מער נישט בעל הבית אויף זיך, דעמאלט האט דער ס״ם א גוטער געלעגנהייט אראפ צו ווארפן דעם מענטש אין ביטערע עבירות רחמנא לצלן.

זע צו גיין אנגעטון שיין צוזאמגענומען; בדרך כלל ווען א בחור ווערט עלטער הייבט ער זיך אן נאכצולאזן וכו׳. בעט איך דיר זייער, געב אכטונג אויף דיר און זע אנצוטון פרישע קליידער יעדן טאג. דער רבי האט זייער מקפיד געווען אויף די קליידער; דער רבי האט געזאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן כט): ״אויב מען גייט מיט צעריסענע און שמוציגע קליידער זענען די קליידער תובע דעם מענטש ׳פארוואס האסטו נישט אכטונג געגעבן אויף אונז?׳״ דערפאר זאלסטו אכטונג געבן צו גיין מיט זויבערע קליידער, מען טאר נישט גיין מיט קליידער מער ווי איין טאג. אויך זאלסטו גיין אין שוויער יעדן טאג; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת נ:): ״רוֹחֵץ אָדָם פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו בְּכָל יוֹם בִּשְׁבִיל קוֹנוֹ״; זאלסט זיך נישט נאכלאזן און זאלסט גיין צוזאמגענומען דיין בארד און פיאות וכו׳.

אויב דו וועסט זיך האלטן פריש וכו׳ און דו וועסט ארום גיין מיט א שמייכל וועסטו בקרוב טרעפן דיין שידוך; דו וועסט בקרוב חתונה האבן און מגדל זיין בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, אמן.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב שוין עטליכע מאל געשריבן צום ראש ישיבה איבער מיינע פראבלעמען וואס פלאגן מיר מיט מיינע קינדער, מיין עלטסטער בחור האט פארלאזט די שטוב, און כאטש וואס איך האלט נאך אן א נאנטע קשר מיט אים, מיר האבן א שיעור אין משניות יעדן טאג אויפ'ן טעלעפאן, אבער דאס איז נאכנישט קיין גאנצע ישועה, אלע מיינע חברים וועלכע האבן אויך קינדער אין די יארגאנג טוען שוין שידוכים, און ער איז בכלל נישט אינטערעסירט אין גארנישט.

איך באלאנג נישט צו קיין ספעציעלע חסידות, נאר צו כלל חסידי. כאטש וואס איך האב יא א רבי וועמען איך פרעג שאלות, און מיינע קינדער גייען צו אים, האט ער אבער נישט קיין חסידות. און דעריבער הער איך אסאך פון מענטשן וואס טשעפען מיר אז די סיבה פארוואס איך בין נישט מצליח מיט די קינדער איז ווייל איך באלאנג נישט צו א חסידות, און די קינדער שפירן נישט אז זיי זאלן האבן א פלאץ וואו זיי באלאנגען. עס קען טאקע זיין אז זיי זענען אפשר גערעכט, וואס זאל איך אבער טון אז מיין טאטע האט מיר געשיקט צו אזעלכע ישיבות וואס דארט בלייבט מען נאר כלל חסידי?

אפשר קענט איר ארויסהעלפן און זאגן אויב דאס איז טאקע דער אמת, און אויב יא, וואס איך קען טון צו דעם?

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

אפרים

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת תצוה, ד׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד אפרים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בעט דיר זייער מיין טייערער חבר, יעצט איז נישט קיין צייט פון זיך באשולדיגן וכו׳, דאס אלעס וואס מענטשן זאגן דיר איז הבל הבלים.

מען זעט אין די תורה אז אפילו פרעה, ווען ער האט געהאט זיין שלעכטע חלום האט ער אויך געוואוסט אז אלע פותרי חלומות זענען הבל הבלים און ער האט נאר
~~~~~~~~~~~

אויסגעהערט יוסף. ווען יוסף הצדיק איז געקומען און אים פותר חלום געווען האט ער אים אויסגעהערט און געזאגט (בראשית מא, לח): "הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ?" זאגט מוהרא"ש זכרונו לברכה, וואס האט באוואויגן פרעה אויסצוהערן נאר יוסף הצדיק? נאר ווילאנג א מענטש רעדט נישט פונעם אייבערשטער איז אלעס נארישקייטן און אפילו פרעה, דער גוי טמא, האט דאס אויך פארשטאנען. די אנדערע פותרי חלומות האבן אים געזאגט: "דו גייסט האבן זיבן טעכטער און זיי גייען שטארבן", אדער: "דו גייסט איינעמען זיבן שטעט וכו'", שטייט (שם, ח): "וְאֵין פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה", זאגט רש"י: "פּוֹתְרִים הָיוּ אוֹתָם, אֲבָל לֹא לְפַרְעֹה, שֶׁלֹּא הָיָה קוֹלָן נִכְנָס בְּאָזְנָיו, וְלֹא הָיָה לוֹ קוֹרַת רוּחַ בְּפִתְרוֹנָם", זיי האבן אים פותר חלום געווען אבער עס איז נישט אריין אין פרעה'ס אויער; ווייל ווי לאנג מען רעדט נישט פונעם אייבערשטן איז אלעס נארישקייטן.

ווען יוסף האט געזאגט (שם, טז): "בִּלְעָדָי, אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה", איך ווייס גארנישט, נאר וואס דער אייבערשטער וועט מיר מאכן פארשטיין וועל איך זאגן פאר פרעה. אדער ווען פרעה האט געענדיגט פארציילן זיין חלום האט יוסף געזאגט (שם, כה): "אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹקִים עֹשֶׂה, הִגִּיד לְפַרְעֹה", וואס דער אייבערשטער גייט טון האט פרעה זיך גע'חלומ'ט; האט פרעה גלייך פארשטאנען אז דער מענטש רעדט צום זאך.

דערפאר בעט איך דיר ליבער טייערער חבר, הער זיך אויף צו באשולדיגן וכו', דאס וועט דיר נאר אריין ווארפן אין עצבות און אין מרה שחורה. דער אייבערשטער פירט דער וועלט און מיר ווייסן גארנישט וואס, ווען און וואו.

וואויל איז דיר אז דו האסט א רבי וועם דו פרעגסט דיינע שאלות און דיינע קינדער גייען צו אים נעמען יראת שמים און חיזוק. דאס איז פון די וויכטיגסטע זאכן אין חינוך, צו ווייזן פאר קינדער אז מען האט אן ערליכער איד מיט וועם מען איז זיך שואל עצה וכו'. דער הייליגער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן סו): "מִי שֶׁהוּא מַקְטִין אֶת עַצְמוֹ בִּפְנֵי רַבּוֹ, וְשׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ כָּל הַסְּפֵקוֹת", ווער עס האלט זיך קליין פאר זיין רבי און פרעגט פון זיין רבי אלע זיינע ספיקות, "אַף עַל פִּי שֶׁרַבּוֹ מְבַיֵּשׁ אוֹתוֹ", אפילו זיין רבי פארשעמט אים - פרעגט ער אים נאך אלץ זיינע שאלות און ספיקות, "עַל יְדֵי זֶה זוֹכֶה שֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ בֵּן שֶׁהוּא גָּדוֹל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מֵרַבּוֹ", דורכדעם וועט ער זוכה זיין צו קינדער וואס וועלן זיין גרעסער פון זיין רבי אין תורה.

די אלע וואס גייען צו רבי'ס בשעת זיי אליינס לאכן פון דעם אין שטוב, דאס איז דער גרעסטער הירוס אין חינוך. ווייל מען איז מחנך קינדער אז אלעס איז שקר רחמנא לצלן.

מענטשן מאכן חרוב מיט זייערע אייגענע הענט זייערע קינדער מיט דעם פארקרומטן שיטה אז מען דארף באלאנגען ערגעץ אפילו עס איז שקר; דאס איז אנקעגן די תורה און אנקעגן די שכל, ווייל די קינדער זיצן שבת ביים טיש און הערן כל מיני ליצנות וכו' און נאכדעם הייסט אים זיין טאטע גיין צו דעם רבי'ן, זעט דער קינד אז אלעס איז בלאף השם ישמרינו.

אויב דו ווילסט נחת פון דיינע קינדער זאלסטו בעטן דעם אייבערשטן יעדן טאג אויף דעם; מען האט געפרעגט דעם הייליגן חתם סופר זכותו יגן עלינו ווי אזוי ער האט זוכה געווען צו אזעלכע גוטע קינדער? האט דער הייליגער חתם סופר געענטפערט: "יעדע נאכט ביי תיקון חצות האב איך אנגעפילט א גלאז מיט טרערן, איך האב געבעטן דעם אייבערשטן אז מיינע קינדער זאלן זיין ערליכע אידן, אזוי האב איך זוכה געווען צו דעם".

דאס זעלבע דערציילט מוהרא"ש זכרונו לברכה איז געווען ביי איינער פון אנשי שלומינו; ער האט געהאט צען קינדער וואס אלע זענען געווען ערליכע אידן און בעלי מידות טובות וכו'. ווען מען האט אים געפרעגט: "ווי אזוי האט איר זוכה געווען צו דעם?" האט ער געזאגט: "וואס מיינט איר, איך האב זיי אראפ געריסן פון בוים? איך האב יעדע נאכט געוויינט צום אייבערשטן, איך האב אנגעפילט מיין קאפל מיט מיינע טרערן און איך האב זיך אפגעוואשן מיין פנים מיט די טרערן".

שטארק דיר און שטארק דיין ווייב; זע אז עס זאל הערשן א פאזעטיווער לופט ביי ענק אין שטוב. ווען דו שפירסט אז דו דארפסט וויינען זאלסטו טון וואס יוסף האט געטון (בראשית מג, ל): "וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת, וַיָּבֹא הַחַדְרָה, וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה", ווען יוסף האט געשפירט ווי ער דארף וויינען, איז ער ארויס אין א זייטיגע צימער און דארט האט ער געוויינט; איך בעט דיר, זיי שטארק מיט אלע דיינע כוחות און זע עס זאל זיין א פרייליכע לופט אין שטוב.

חוץ פון דיין שיעור וואס דו לערנסט מיט דיין זון זאלסטו זען צו שמועסן מיט אים סתם זאכן; נייעס וכדומה לזה. די קשר צווישן דיר און אים דאס איז נאך מער וויכטיגער פון אלעמען.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט זען נחת ביי דיינע קינדער און ביי דיינע אייניקלעך בקרוב, אמן.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל א גרויסן יישר כח פאר די שיעורים, איך בין ממש צוגעבינדען צו די שיעורים, און איך בין זיך מחיה מיט זיי.

איך בין א אינגערמאן מיט א ווייב און קינדער ב"ה, איך האב א שיינע פרנסה און איך לערן א האלבן טאג. צו מיין ארבעט האב איך א סמארטפאון מיט זייער א גוטע פילטער פון מיין קהלה, עס האט נישט קיין גוגל, ווידיא, סאושעל מידיא, וואטסאפ גראפס, און אזוי ווייטער, נאר די וויכטיגע אפליקאציעס וואס איך דארף האבן פאר די ארבעט, און איך נוץ עס טאקע נאר פאר די ארבעט און נישט פאר נארישקייטן און ליידיג גיין.

לעצטנס האבן מיר אבער מענטשן אנגעהויבן צו זאגן אז אפילו איך האב א גוטע פילטער און איך נוץ עס נאר פאר נויטיג, איז עס אבער נאכאלץ נישט גוט פאר די קינדער, ווייל זיי קענען נישט מבחין זיין וואס ס'איז יא וויכטיג און וואס נישט, וואס איז יא כשר און וואס נישט, און ביי זיי בלייבט אין קאפ אז דער טאטע האט א סמארטפאון און דאס ווען זיי וועלן נאכמאכן.

מיר איז שווער אויפצוגעבן דעם סמארטפאון וואס איך נוץ פאר די ארבעט, און אויך דארף איך האבן קשר מיט מענטשן פון חוץ לארץ פאר די ארבעט און דאס איז שווער צו טון בלויז מיט'ן רעדן אויפ'ן טעלעפאן. איך מיין אז ווען א טאטע איז מתפלל פאר זיך און פאר די קינדער, ער האט נאר געפילטערטע סמארטפאון פאר די ארבעט, און אויף צום רעדן האט ער א באזונדערע פשוטע טעלעפאן, הייסט דאס שוין אז ער האט געטון גענוג גוט וואס ער דארף צו טון, און ער דארף נישט זיין אזוי באזארגט.

איך וועל זיך פרייען אויב דער ראש ישיבה שליט"א וועט מיר קענען זאגן וואס ס'איז דער דרך התורה ביי דעם.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת תצוה, ה׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

טאטע מאמע וואס ווילן זען נחת פון זייערע קינדער דארפן פארגיסן אסאך טרערן צום אייבערשטן אויף דעם.

חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (תנא דבי אליהו רבה, פרק יח): "מַעֲשֶׂה בְּכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה יְרֵא שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר, וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָנִים מֵאִשָּׁה אַחַת, שִׁשָּׁה זְכָרִים וְאַרְבַּע נְקֵבוֹת", עס איז געווען א כהן זייער אן ערליכער איד וואס האט געהאט צען קינדער - זעקס זון און פיר

טעכטער, "וּבְכָל יוֹם וָיוֹם הָיָה מִתְפַּלֵּל וּמִשְׁתַּטֵּחַ וּמִתְחַנֵּן וּמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וּמְלַחֵךְ בִּלְשׁוֹנוֹ עָפָר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצֵא אֶחָד מֵהֶן לִידֵי עֲבֵירָה וְלִידֵי דְּבַר מְכֹעָר", ער פלעגט זיך יעדן טאג אראפווארפן אויף דער ערד וויינען און בעטן דעם אייבערשטן אז אלע זיינע קינדער זאלן זיין ערליכע אידן; "אָמְרוּ לֹא יָצְתָה אוֹתָהּ שָׁנָה וְלֹא שֵׁנִית וְלֹא שְׁלִישִׁית, עַד שֶׁבָּא עֶזְרָא וְהֶעֱלָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִבָּבֶל, וְהֶעֱלָה אִתּוֹ כֹּהֵן עִמָּהֶם, לֹא נִכְנַס אִתּוֹ כֹּהֵן לְבֵית עוֹלָמוֹ, עַד שֶׁרָאָה כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וּפִרְחֵי כְּהוּנָּה מִבָּנָיו וּמִבְּנֵי בָנָיו עַד חֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְאַחַר כָּךְ נִכְנַס אוֹתוֹ כֹּהֵן לְבֵית עוֹלָמוֹ", ביז ער האט זוכה געווען ארויף צו גיין קיין ארץ ישראל מיט אלע זיינע קינדער צוזאמען מיט עזרא הסופר, און אלע זיינע קינדער זענען געווארן כהנים אינעם בית המקדש. און דער כהן האט זוכה געווען צו קינדער און אייניקלעך וואס אלע פון זיי האבן געטוהן די עבודה אינעם בית המקדש; זעט מען פון דעם אז תפילה איז די עצה זוכה צו זיין צו ערליכע קינדער.

וויסן זאלסטו אז מיר האבן אין אונזער דור א צרה וואס רופט זיך: "אינטערנעט"; דאס האט שוין חרוב געמאכט זייער אסאך אידישע שטובער. דאס ברענגט אז מען זאל אראפפאלן אין עבירות און פארלירן די אמונה און יראת שמים רחמנא לצלן. א איד טאר נישט האבן ביי זיך אין שטוב א קאמפיוטער אדער סיי וואסערע כלי וואס מען קען זיך מחבר זיין צום אינטערנעט, ווייל ביים סוף וועט מען אלעס פארלירן וכו'.

וואס זאל איך דיר זאגן, דער ס"מ האט זיך געטראפן א גרינגע וועג ווי אזוי ער קען אראפווארפן אידישע קינדער, בחורים און מיידליך, גרינגערהייט; אנשטאט דארפן ארבעטן טאג און נאכט זיי צו שלעפן אויף נישט גוטע פלעצער, האט ער היינט א גרינגע וועג, דער בחור קויפט זיך א סמארטפאון אדער א טעבלעט וכדומה לזה, דארף ער שוין נישט גיין אין ערגעץ. ער זיצט ביי זיך באהאלטן און קוקט דארט אפ אלע שמוץ וואס איז דא אויף דער וועלט רחמנא לצלן.

דאס וואס מענטשן זאגן דיר אז קינדער זעהן ווי דער טאטע פירט זיך און אזוי וועלן זיי אויך טון, דאס איז דער פאקטישער מציאות. אזוי זאגן די הייליגע חכמינו זכרונם לברכה (סוכה נו:): "שׁוּתָא דִּינוֹקָא בְּשׁוּקָא - אוֹ דַּאֲבוּהָ אוֹ דְּאִימֵּיהּ", וואס א קינד רעדט, איז עס אדער פון די טאטע אדער פון די מאמע; חינוך הייבט זיך אן ביי זיך אליינס, ווי אזוי דער מענטש פירט זיך וועלן זיינע קינדער אים נאכמאכן. קינדער וואס זעהן ווי דער טאטע שפילט זיך טאג און נאכט מיט זיין טעלעפאן, וועלן די קינדער זיך קויפן שטילערהייט א טעלעפאן און זיין פארנומען דערמיט טאג און נאכט. אזוי אויך, קינדער וואס זעהן ווי דער טאטע לערנט און דאווענט וועלן זיי אויך זיין ערליכע אידן.

דו שרייבסט אז דו דארפסט דאס פאר דיין ארבעט; וויסן זאלסטו אז נאך די צייט פון די ארבעט, ווען דו גייסט אהיים צו דיין שטוב דארפסטו פארמאכן וכו׳ און זיין פארנומען מיט דיין ווייב און קינדער. א מענטש וואס וויל נחת זען פון זיינע קינדער דארף אכטונג געבן נישט אריין צו ברענגען אין שטוב זיין קאמפיוטער; סמארטפאון וכו׳; ארבעט איז ארבעט, אבער ווען מען איז אין שטוב דעמאלט נוצט מען נישט די אלע זאכן.

איך האף אז דו וועסט נישט אהיים ברענגען דיין סמארטפאון; דאס וועט זיין די גרעסטע חינוך פאר דיינע קינדער, ווייל זיי וועלן זען ווי זייער טאטע איז ערליך, ער דאווענט און לערנט און נוצט זיין טעלעפאן נאר פאר זיין ארבעט וכו׳.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל ווילן מיר זיך באדאנקען פאר די ראש ישיבה פאר אלע עצות און לימודים וואס ברענגט אונז זייער א שיינע לעבן.

לעצטנס איז נאכאמאל נתעורר געווארן א שאלה וועגן שייטלעך, בעיקר ביי די יומען אבער אויך ביי די סינטעטישע, און מיר האבן דאס געוואלט איבערשמועסן מיט'ן ראש ישיבה.

מיין ווייב גייט מיט א שייטל, און מיר האט זייער געשטערט אז ס'איז דא שאלות אויף דעם, איך האב אבער נישט געוואלט מוטשען מיין ווייב דערוועגן. ווען זי האט מיר אבער געפרעגט וואס איך האלט דערוועגן, האב איך איר געזאגט דעם אמת אז כאטש וואס איך ווייס נישט פונקטליך די הלכה, בין איך אבער מוותר אויף די שייטל און איך האב חשק אז זי זאל גיין נאר מיט א שפיצל, וואס דאס איז די מערסטע לכתחלה'דיג; סיי אלס די הלכה שאלות און סיי אז ס'איז מער צניעות'דיג. און ווי מער די צניעות פאלט דארף מען מאכן שטערקערע גדרים.

למעשה וויל מיין ווייב וויסן, אויסער די פשוטע חיוב צו טון וואס דער מאן וויל, אויב זי דארף אויסטון דעם שייטל צוליב די שאלות וואס איז דא אין דעם, למעשה רעדן נישט די רבנים דערוועגן, איז דאס אפשר בלויז אן הידור, און זי קען איגנארירן די גאנצע זאך און גיין ווייטער אנגעטון אזוי ווי איר גאנצע משפחה גייט.

א גרויסן יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת תצוה, ו׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן
~~~~~~~~~~~

לכבוד מיין טייערער תלמיד ... נרו יאיר וזוגתו תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

בנוגע די הלכה'דיגע חלק צי א שייטל איז אסור ווייל עס קומט פון עבודה זרה – דאס זאלסטו פרעגן א דיין. דו וואוינסט דאך אין ... גיי פרעג הרה"ג ר' ... שליט"א; לויט וויפיל איך געדענק פון יארן צוריק דארף א שייטל האבן א הכשר אז דאס קומט נישט פון די האר וואס מען שערט זיך פאר עבודה זרה אין אינדיע וכו'.

איך בעט דיר זייער שטארק דו זאלסט מכבד זיין דיין ווייב און איר נישט באצווינגען וכו'; זי איז אן ערליכע און א איידעלע. דו דארפסט איר פארשטיין אז זי וויל טון דיין רצון און דיין ווילן וכו', אבער פון די אנדערע זייט האט זי שוועסטערס און משפחה וכו'; דאס מאכט איר ווערן גיין ווי אזוי זיי גייען אנגעטון וכו'. אויב דיין ווייב איז מסכים זיך צו טוישן וכו', איז זיכער אז א טיכל איז מער צניעות'דיג און אין דעם זכות וועט איר זוכה זיין צו די ברכה וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנחומא וישלח, ו): אויפן פסוק (תהלים קכח, ג): "אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פּוֹרִיָּה" ווען איז א פרוי ווי א וויינשטאק, ווען איז א פרוי זוכה צו זיין "כְּגֶפֶן פּוֹרִיָּה" אויפצושטעלן א שטוב מיט קינדער? ווען זי איז "בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ"; ווען זי פירט זיך איידל און גייט אנגעטון איידל, דעמאלט וועט זי זוכה זיין צו די ברכה פון "בָּנֶיךָ כִּשְׁתִילֵי זֵיתִים", זי וועט אויפשטעלן קינדער וואס וועלן געזאלבט ווערן מיטן שמן המשחה, עיין שם.

די וויכטיגסטע זאך אין שלום בית איז אז מאן און ווייב רעדן זיך דורך איינער מיטן צווייטן, מען הערט אויס איינער דעם צווייטן און מען פארשטייט יענעמס הרגשים וכו'. מען קען נישט ארויפצווינגען די אייגענע ווילן אויפן צווייטן, ווער רעדט נאך פון טשעפען א ווייב, וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא מציעא נט.): "לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּאוֹנָאַת אִשְׁתּוֹ", א מענטש זאל זייער אכטונג געבן נישט צו טשעפען זיין ווייב, "מִתּוֹךְ שֶׁדִּמְעָתָהּ מְצוּיָה", ווייל זי וויינט זייער שנעל. מוהרא"ש פלעגט זייער אסאך רעדן צו אונז פון שלום בית און דאס איז פון די יסודות אין "היכל הקודש".

דערפאר בעט איך דיר זייער, דו זאלסט נישט באצווינגען דיין ווייב זי זאל זיך טוישן וכו' אפילו דו מיינסט גוטס; דו ווילסט אן ערליכער שטוב און דו ווילסט מען זאל גיין ביי דיר מיט אן ערליכן לבוש וכו'. אבער געב אכטונג אז דיין ווייב זאל נישט האבן א פחד פון דיר, ווייל אויב מען לייגט א פחד אין שטוב פארלירט מען אלעס רחמנא לצלן; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (גיטין ו:): "לְעוֹלָם אַל יַטִּיל אָדָם אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ", א מענטש זאל נישט ווארפן א שרעק אויף זיין ווייב און קינדער, "שֶׁהֲרֵי פִּילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה הִטִּיל עָלֶיהָ בַּעֲלָהּ אֵימָה יְתֵירָה וְהִפִּילָה כַּמָּה רְבָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל". ווייל די

מעשה פון פילגש בגבעה ווי זיבעציג טויזענט אידן זענען גע'הרג'עט געווארן האט זיך אנגעפאנגען פון א מענטש וואס האט געווארפן א פחד אויף זיין ווייב, נאך זאגן חז"ל (שם): "אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, כָּל הַמֵּטִיל אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ סוֹף הוּא בָּא לִידֵי שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת, גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְחִלּוּל שַׁבָּת". ווער עסווארפט א פחד אויף זיין ווייב וועט נאכדעם צוקומען צו די דריי הארבע עבירות פון גילוי עריות, שפיכות דמים און חילול שבת.

איך פארשטיי דיר גאנץ גוט אז דו ווילסט דיין שטוב זאל זיין מער צניעות'דיג, ווייל עס זענען דא פוסקים וואס האלטן (סמ"ק, מצוה נז) אז צניעות ביי פרויען איז א דאורייתא, נישט סתם א חומרא. און דו ווילסט זוכה זיין צו די ברכות וואס מען באקומט ווען די פרוי פירט זיך בצניעות, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנחומא וישלח, ו): אויפן פסוק (תהלים מה, יד): "כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה" - אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כְּשֶׁהָאִשָּׁה מַצְנַעַת אֶת עַצְמָהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, רְאוּיָה לְהִנָּשֵׂא לְכֹהֵן גָּדוֹל, וְתַעֲמִיד כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים", אויב א פרוי פירט זיך בצניעות וועט זי האבן קינדער גרויסע צדיקים, נאך זאגן חז"ל (שם): "אָמַר רַבִּי פִּנְחָס הַכֹּהֵן בַּר חָמָא, בִּזְמַן שֶׁהִיא צְנוּעָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כְּשֵׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְכַפֵּר כָּךְ הִיא מְכַפֶּרֶת עַל בֵּיתָהּ", ווען א פרוי גייט בצניעות און זי פירט זיך אידל, איז זי מכפר אויף איר הויז אזוי ווי דער מזבח; אבער מען קען נישט ארויפצווינגען וכו'.

אויב דו וועסט לעבן בשלום מיט איר, דו וועסט איר מכבד זיין, דו וועסט איר ליבן און געבן כסדר ליב ווערטער, וועסטו זוכה זיין אז דער אייבערשטער וועט רוען ביי דיר אין שטוב און דו וועסט זוכה זיין צו אלע ברכות און צו אלעס גוטס.

איך האף אז דו וועסט זיין א מבין דבר מתוך דבר און דו וועסט מיר פאלגן.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

יישר כח פאר די שיעורים און חיזוק וואס איך באקום פון אייך.

אזוי ווי עס דערנענטערט זיך שוין דער יום טוב פורים, אפשר קען מיר דער ראש ישיבה שרייבן אביסל מנהגים ווי אזוי זיך צו פירן אום פורים?

איך האב איך געוואלט פרעגן, אזוי ווי איך גיי ארום הפצה, צו מפיץ זיין די קונטרסים, וויל איך וויסן אויב איך זאל קודם בעטן צדקה און נאכדעם געבן א קונטרס, אדער זאל איך קודם געבן דעם קונטרס און נאכדעם בעטן צדקה?
~~~~~~~~~~

יישר כח.

שמואל

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת תצוה, ז׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד שמואל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו אז מיר ווייסן פון הייליגן רבי׳ן וואס איז אונז מעודד, משמח און מחזק אז מיר זאלן נישט קוקן אויף דעם וואס דער יצר הרע ווארפט אונז אראפ וכו׳ און מיר זאלן נישט אויפגעבן חס ושלום, נאר שטענדיג אנהייבן פונדאסניי.

יעצט קומט דער הייליגער יום טוב פורים ווען מען גייט זוכה זיין צו הערן די מגילה; מען זאגט נאך פון צדיקים אז בשעת קריאת המגילה עפענען זיך אויף אלע הימלען און מען קען זוכה זיין צו גרויסע ישועות. ווייל יעדעס מאל עס שטייט אין די מגילה דאס ווארט ׳המלך׳ סתם איז דאס מרמז אויפן מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וועלן מיר טאקע זוכה זיין צו (אסתר ב, ג): ״וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ״, דער אייבערשטער וועט אונז פוקד זיין מיט אלע ערליי ישועות ברוחניות ובגשמיות. בשעת׳ן ליינען די מגילה איז זייער מסוגל צו פועל׳ן שידוכים, פרנסה, קינדער וכו׳, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מגילה ד:): ״עֵינֵיהֶם שֶׁל עֲנִיִּים נְשׂוּאוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָּה״, די אויגן פון די אידן, וואס מיר זענען אזוי צעבראכן און צעריסן - יעדער איינער איז א עני אויף זיין אופן - קוקן ארויס און מיר ווארטן אלע צו הערן די מגילה צו געהאלפן ווערן דערביי מיט אלע ישועות.

מוהרא״ש זכרונו לברכה האט דערציילט א מורא׳דיגע מעשה וואס דער ספינקא׳ער רבי דער בעל אמרי יוסף זכותו יגן עלינו פלעגט דערציילן יעדעס יאר פסח ביים צווייטן סדר נאכט. עס איז געווען א איד וואס איז געזיצן די צווייטע נאכט פסח נאכן סדר און געטראכט צו זיך: ׳איך האב שוין געענדיגט דעם צווייטן סדר, די גאנצע הגדה און אויך שיר השירים, וואס נאך קען איך זאגן עפעס לויב און דאנק פארן אייבערשטן?׳ איז אים בייגעפאלן, אז אזוי ווי דער נס פורים ווען מען האט אויפגעהאנגען המן הרשע איז דאך געווען דעם צווייטן טאג פסח, וועט ער יעצט ליינען די מגילה לכבוד דעם גרויסן נס.

אזוי האט ער געטון, ער האט געליינט די מגילה; ווען דער איד האט געענדיגט ליינען די מגילה האט ער דערזען פאר זיך שטיין א נשמה פון יענע וועלט, האט דער איד געפרעגט די נשמה: "וואס ווילסטו פון מיר און וואסערע שייכות האסטו מיט מיר אז דו קומסט צו מיר?" האט די נשמה אנגעפאנגען צו דערציילן וואס טוט זיך אויבן אין הימל. אז עס זענען דא נשמות אויבן אין הימל וואס זענען שוין אריבער דעם גיהנום און זיי זענען נאך אלץ נישט זוכה אריין צו קומען אין גן עדן ביז זיי וועלן האבן א ספעציעלער זכות. און יעדעס יאר ווען מען ליינט די מגילה עפענט מען אויף די טירן פון גן עדן, דעמאלט איז א צייט וואס אלע נשמות קענען אריינגיין אין גן עדן. אפאר חדשים פאר פורים קומען צו גיין טויזנטער און צענדליגער טויזנטער נשמות ביים טיר פון גן עדן ווייל זיי ווילן שוין זוכה זיין צו קענען אריינגיין אין גן עדן, אבער וויבאלד עס נעמט נישט מער ווי אפאר שעה ווי לאנג מען ליינט די מגילה, איז נישט דא גענוג צייט אז אלע נשמות זאלן קענען אנקומען אין גן עדן, דארפן זיי ווארטן אויפן קומענדיגע יאר ווען מען ליינט די מגילה.

זאגט די נשמה ווייטער: "איך פרוביר שוין אפאר יאר זיך צו שטעלן ביים טיר פון גן עדן כדי צו קענען אריינגיין, אבער אלעמאל פארמאכט זיך די טיר פונקט פאר איך גיי אריין; די יאר האב איך זיך שוין כמעט אריינגעכאפט, אבער ממש פאר מיר האט זיך די טיר פארמאכט! האב איך זיך בארעכנט אז איך גיי נישט אוועק פון דא ביזן קומענדיגן יאר, זאל זיין וואס זאל זיין. אזוי ווי איך שטיי דא און ווארט אויף קומענדיגער יאר פורים, הער איך פלוצלינג ווי איינער ליינט די מגילה, האב איך אנגעפאנגען צו קלאפן אויפן טיר פון גן עדן אז מען זאל מיר עפענען די טיר, איז געקומען דער מלאך וואס איז ממונה צו זיין דער שומר הפתח און מיך געפרעגט פארוואס איך קלאפ, האב איך געזאגט: 'וואס הייסט, איך הער ווי מען ליינט די מגילה און איך וויל אריינגיין אין גן עדן', האט מיר דער מלאך געזאגט: 'אמת טאקע אז איינער ליינט די מגילה, אבער יעצט איז פסח ביינאכט, יעצט איז נישט די צייט אריין צו גיין אין גן עדן, דו דארפסט ווארטן אויפן קומענדיגער יאר פורים', איך האב מיך אבער נישט געלאזט און צוריק גע'טענה'ט: 'וואס איז א נפקא מינה צי עס איז פסח צו פורים? וויבאלד מען ליינט די מגילה דארף מען מיר אריין לאזן!' איך האב געשריגן און גע'טענה'ט ביז מען איז געקומען פון בית דין של מעלה זען וואס די קולות זענען, נאכן אויסהערןביידע צדדים האט בית דין של מעלה געזאגט אזוי: 'יעצט איז טאקע נישט די צייט ווען מען קען ארייןלאזן אין גן עדן, אבער אויב דו וועסט גיין צו דער איד וואס

ליינט די מגילה און ער וועט פסק'נען אז מען דארף דיר אריין לאזן אין גן עדן, וועט מען דיר ארייינלאזן״.

האט די נשמה געבעטן דעם איד: ״איך בעט אייך, געבט מיר רשות אריין צו גיין אין גן עדן איך זאל שוין מתוקן ווערן״. האט דער איד געזאגט: ״איך נעם אויף מיר דעם תפקיד דיר צו מתקן זיין און גיי זאג פארן בית דין של מעלה אז מען זאל דיר אריין לאזן אין גן עדן״.

עד כאן המעשה וואס דער בעל אמרי יוסף זכותו יגן עלינו פלעגט דערציילן יעדעס יאר פסח; די וואס האבן געהערט די מעשה האבן שוין אליינס פארשטאנען אז די מעשה האט פאסירט מיט אים אליינס.

זעט מען פון די מעשה - האט מוהרא״ש אויסגעפירט, אז בשעת מען ליינט די מגילה קען מען זוכה זיין אריין צו גיין אין גן עדן. דער רבי זאגט (לקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן קיט) אז דער גן עדן איז אויף דער וועלט; ווען א מענטש איז זוכה צו לעבן מיט אמונה, ער לעבט מיטן אייבערשטן, ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער - דאס איז גן עדן. צו דעם איז מען זוכה ווען מען ליינט די מגילה.

אין די מגילה זעט מען אן אינטערעסאנטע זאך. המן האט דאך געהאט אלעס אויף דער וועלט; כבוד, געלט, הייזער און קינדער, אחשורוש האט אים גרויס געמאכט און אים געשטעלט אלץ שר אויף אלע זיינע מדינות, פארוואס איז אים אנגעגאנגען אז מרדכי בוקט זיך נישט פאר אים?! המן האט געזאגט (אסתר ה, יג): ״וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ״, עס איז מיר גארנישט ווערד מיין גאנצע רייכטום ווען איך זע מרדכי זיצן ביים טויער פון קעניג; וואס האט אים אזוי געארט? וואס האסטו מיט מרדכי? דער גאנצער לאנד געבט דיר אפ כבוד, וואס ווערסטו אזוי אויסער זיך וכו׳?! נאר וואס דען, המן דאס איז דער יצר הרע, ער ווערט רייך פון עבירות וואס ער איז מכשיל אידישע קינדער, ער וויל נאר אז דער איד זאל זיך מייאש זיין און מער נישט קומען צום אייבערשטן, מען זאל אפלאזן די הייליגע תורה. אבער ווען ער זעט ווי דער איד מאכט זיך נישט וויסענדיג, נאר ער גייט ווייטער אן; דער איד קומט ווייטער אין שול דאווענען שחרית מנחה מעריב און כאפט אריין אביסל לערנען, בפרט א בלאט גמרא; ער זעט דעם איד ״יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ״ ער קומט ווייטער צוריק אין שול, דאן ווערט ער ווילד און שרייט: ״וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי!״ עס איז אים גארנישט ווערד די אלע עבירות וואס ער איז מכשיל אידישע קינדער, ווייל ער איז מכשיל א מענטש - אין וואס ער איז אים מכשיל - נאר ווייל ער וויל ער זאל אויפגעבן

און ווען ער זעט אז מרדכי, דער איד, געבט נישט אויף און בוקט זיך נישט פאר אים, האט ער גארנישט דערפון.

דאס דארפן מיר מיטנעמען פונעם יום טוב פורים; מיר דארפן שרייען (אסתר ג, ב): "וּמָרְדֳּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה"; איך גיי זיך נישט אונטערגעבן פאר המן הרשע און איך גיי נישט אויפגעבן! איך גיי ווייטער קומען אין שול דריי מאל א טאג, אפילו איך זע אויס ווי איך זע אויס. איך געב זיך נישט אונטער פארן יצר הרע, זאל זיין וואס זאל זיין; מענטשן לאזן אפ תורה ותפילה נאר ווייל דער יצר הרע ברענגט אריין אין זיי א שולד געפיל, ער מאכט זיי שטענדיג טראכטן פונעם עבר.

בנוגע ווי אזוי צו גיין הפצה וכו׳; עס איז נישט קיין נפקא מינה צי דו בעטסט קודם צדקה צי דו געבסט קודם א ספר. ווי אזוי עס איז דיר מער באקוועם אזוי זאלסטו טון.

איין זאך בעט איך דיר און איך בעט עס פון אלע וואס גייען הפצה: "שטופ נישט קיין ספרים פאר איינער וואס דארף עס נישט און זיכער נישט סתם לייגן אין שול׳ן וכו׳", וואס דאס ברענגט נאר א זלזול אויפן רבי׳ן און מירליידן שוין גענוג וכו׳. אז דו גייסט "הפצה" דארף מען בעטן צדקה; עס איז נישט דא אזא זאך ווי געבן ספרים בחנם און זיכער נישט לייגן אין שול׳ן אדער ביי הייזער בחנם, אדער געבן פאר א קינד ביים טיר און אוועק לויפן ווען דו ווייסט נישט צי די עלטערן ווילן א ספר.

אויב דו גייסט הפצה און איינער איז דיר מבזה, זאלסטו גארנישט ענטפערן; דריי זיך ארויס פון אים און גיי ווייטער. אז דו גייסט הפצה און איינער לאכט פון דיר, דו גיי ווייטער; שטעל דיר פאר אז א מענטש הערט די נייעס אז זיינע נומערן זענען די געווינער נומערן פון די לאטערי, ער ווערט געוואר אז ער איז געווארן א מיליאנער איבער נאכט; אזא מענטש האט נישט קיין צייט זיך אנצוטון געהעריג, ער כאפט זיינע קליידער, ער טוט עס אן פארקערט וכו׳ און לויפט אפנעמען זיין געלט... אויפן וועג טרעפן אים מענטשן, מען זעט ווי ער גייט אנגעטון מיט אן איבערגעדרייטע רעקל, מיט א צעקוועטשטע הוט וכו׳; מען הייבט אן לאכן פון אים. וואס טראכט דער מענטש? אים גייט אן ווי אזוי מען קוקט אויף אים? ער גייט יעצט אפנעמען זיין געלט, ער ווערט א מיליאנער, עס אינטערעסירט אים בכלל נישט צי מען לאכט צי מען וויינט.

אזוי זאלסטו טראכטן ווען דו גייסט הפצה; קוק אויף דיר, ווער האט דיר געברענגט צום רבי׳ן? ווער האט דיר געגעבן לעבן? נאר די ספרים וואס א מפיץ האט דיר געגעבן ווען ער האט דיר געטראפן ווי דו ביסט געלעגן אין דיין מרה שחורה און דיר דורכדעם געראטעוועט וכו׳. און אפילו די וואס זענען געבוירן געווארן ביי

ברסלב׳ער עלטערן; ווי אזוי איז דיין טאטע געווארן א ברסלב׳ער? ווי אזוי איז דיין ראש ישיבה אנגעקומען צום רבי׳ן? נאר דורך הפצה!

בעסער איז ווען מען זאגט: ״דא האט איר א שיינע מתנה״. און ווען יענער נעמט די מתנה בעט מען: ״איר האט עפעס פאר צדקה?״ און אויב יענער וויל נישט נעמען דעם ספר פרעגט מען: ״איר האט עפעס פאר צדקה?״ אבער אז דיר איז גרינגער צו בעטן קודם צדקה, טו ווי אזוי עס איז דיר גרינגער.

דער אייבערשטער זאל אונז העלפן מיר זאלן ווייטער קענען האבן די זכיה צו העלפן א צווייטן איד און מיר זאלן האבן א חלק אין די גאולה שלימה. מאך דיר א חשבון, אז משיח קומט היינט און וועט דיר פרעגן: ״וואס האסטו היינט געטון אז איך זאל קענען קומען?״ ווי גרויס וועט זיין די בושה ווען מען וועט אים נישט האבן וואס צו ענטפערן. אבער אז מען גייט פארשפרייטן דעם הייליגן רבינ׳ס עצות פאר אידישע קינדער וועלן מיר זיך נישט דארפן שעמען. מיר וועלן אים זאגן: ״משיח, איך בין היינט ארום געגאנגען אין שולן און אין הייזער מיט ספרים וואס זענען מחזק אויף אמונה פשוטה״; ״משיח, איך האב היינט מפיץ געווען קונטרסים פאר בחורים. אז נאך א בחור זאל אנטון תפילין, נאך א בחור זאל וויסן אז ער האט נאך א וועג צוריק צום אייבערשטן״; ״משיח , היינט האב איך געגעבן סידיס וואס ענטהאלט ניגונים פון אמונה, אז נאך א איד זאל וויסן אז עס איז נישט עק וועלט ווען עס גייט אים נישט אזוי ווי ער וויל״.

שטארק דיר און זיי ממשיך מיט דיין הייליגע ארבעט, וועסטו זוכה זיין צו אלע גוטע זאכן.

א פרייליכן פורים און א שמחת תמיד.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א בחור פון 17 יאר, איך האב געהאט שוועריקייטן צו טרעפן א ישיבה, און דעריבער בין איך נישט יעצט אין א מסגרת פון א ישיבה. איך האב זיך געטראפן א שול נעבן מיין הויז, וואו איך זיץ דארט און איך לערן אויף סדר דרך הלימוד פון רבי'ן, ח"י פרקים משניות, גמרא, חומש רש"י, און אזוי ווייטער.
~~~~~~~~~~

מיינע עלטערן זענען אבער נישט צופרידן דערפון, זיי זאגן אז אויב איך לערן סיי ווי פלייסיג, זאל איך זיך שוין ארייזעצן אין א כולל וואו ס'לערנען אסאך אינגעלייט און בחורים, זיי זאגן אז דאס וועט מיר העלפן סיי פאר שמירת הזמנים, און אויך פאר שידוכים.

מיר איז אבער גרינגער צו זיצן אין א האלב ליידיגע שול, איך האב נישט קיין פרעשור פון קיינעם, און ווען איך לערן איז עס מער אמת'דיג און נישט ווייל יענער קוקט.

וואס וואלט געווען די ריכטיגע שריט פאר מיר צו טון?

יישר כח פאר אייער טייערע צייט.

משה

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת תצוה, ז׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד משה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך קען דיר נישט ענטפערן אויף דיין שאלה ווען איך קען דיר נישט; איך ווייס נישט צי דו לערנסט פלייסיג און צי דו בטל׳סט נישט דיין צייט.

קוק וואס חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (עדיות ה, ז): ווען עקביא בן מהללאל האט געהאלטן פארן נפטר ווערן, האט זיין זון געבעטן פון אים: ״אַבָּא, פְּקוֹד עָלַי לַחֲבֵרֶיךָ״, זאג פאר דיינע חברים זיי זאלן מיר מקרב זיין. האט אים עקביא בן מהללאל געענטפערט: ״אֵינִי מַפְקִיד״, איך זאג זיי גארנישט וועגן דיר; האט ער געפרעגט: ״שֶׁמָּא עַוְלָה מָצָאתָ בִּי״? טאטע, ביסט ברוגז אויף מיר? דו האסט געטראפן אין מיר א זאך וואס איך טו נישט גוט, אז דו ווילסט נישט בעטן די חברים זיי זאלן מיר מקרב זיין? האט אים עקיבא בן מהללאל געענטפערט: ״ניין, איך בין נישט ברוגז אויף דיר, נאר: ׳מַעֲשֶׂיךָ יְקָרְבוּךָ וּמַעֲשֶׂיךָ יְרַחֲקוּךָ׳, דיינע גוטע מעשים וועלן מאכן מען זאל דיר מקרב זיין, און דיינע שלעכטע מעשים וועלן מאכן מען זאל דיר מרחק זיין״.

דאס זעלבע זאג איך דיר: ״מַעֲשֶׂיךָ יְקָרְבוּךָ וּמַעֲשֶׂיךָ יְרַחֲקוּךָ״, אז דיין טאטע וועט זען ווי דו לערנסט דו בטל׳סט נישט קיין צייט און דו פירסט זיך מיט יראת שמים, וועט אים נישט אנגיין אז דו זיצסט פאר דיר און דו לערנסט; ער וועט נאר ווערן יונגער מיט אפאר יאר און עס וועט אים געבן געזונט, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המדות, אות בנים, סימן מב): ״בָּנִים הַטּוֹבִים - רְפוּאָה גְּדוֹלָה לָאָבוֹת״, גוטע קינדער מאכן געזונט די עלטערן; אבער אז דו וועסט אויפשטיין שפעט און נישט דאווענען מיט מנין, דו וועסט זיך דרייען

אין שטוב - יעדן טאג מיט אן אנדערער תירוץ, איז טאקע בעסער דו זאלסט זיך זוכן א כולל, א מסגרת וואו צו זיצן און לערנען.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א שמש אין א שול, עס קומט אן יעדע וואך ביי מיר אין שול דער גליון היכל הקודש, די מתפללים זענען זיך זייער מחי' דערמיט, אזעלכע שיינע חיזוק און עצות און אזוי געשמאק צו ליינען.

מיין פראבלעם איז אבער ווען עס קומט נאך שבת און איך דארף אוועקלייגן די גליונות, עס הויפנט זיך אן יעדע וואך נאך און נאך גליונות און איך ווייס נישט וואס צו טון דערמיט. איך האב געוואלט וויסן אויב די גליונות האבן די זעלבע קדושה ווי א ספר און מען מוז דאס לייגן אין שמות, אדער קען מען דאס אוועקווארפן אויף א בכבוד'דיגע אופן?

יישר כח פאר אייער צייט.

יעקב

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת תצוה, ז׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד יעקב נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אשריך אז דו האסט זוכה געווען צו זיין א שמש; א שמש טראגט אויף זיך א גרויסער אחריות, ווייל א שול איז א פלאץ וואו אלע סארטן מענטשן קומען זיך צוזאמען. עס קומען צובראכענע מענטשן, אנגעצויגענע מענטשן וכו׳ וכו׳; בדרך כלל אויף וועמען גיסט מען אויס אלע צרות? אויפן שמש.

אויב דער שמש איז זוכה, ער גרויסט זיך נישט אויף קיינעם, דאן איז ער זייער באליבט ביים אייבערשטן. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (חגיגה ה:): ״תָּנוּ רַבָּנָן, שְׁלֹשָׁה - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בּוֹכֶה עֲלֵיהֶן בְּכָל יוֹם״, אויף דריי מענטשן וויינט דער אייבערשטער כביכול יעדן טאג, איינער פון זיי איז: ״עַל פַּרְנָס הַמִּתְגָּאֶה עַל הַצִּבּוּר״, אויף איינער וואס גרויסט זיך אויפן צבור; איז דאך זיכער אז ווען עס איז פארקערט, ווען דער פרנס גרויסט זיך נישט אויפן צבור, נאר ער האט רחמנות אויף אלעמען, ער פארגינט יעדן איינעם, ער געבט א גוט ווארט פאר יעדן איינעם, איז ער זיכער זייער חשוב ביים אייבערשטן.
~~~~~~~~~~

וואויל איז דיר אז דו ביסט זוכה צו זיין א שמש אין א שול; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות סג:): ווען דער ארון איז געווען אין שטוב פון עובד אדום פלעגט ער אויסקערן דעם פלאץ וואו דער ארון איז געלעגן און אויפוואשן ארום דעם ארון, האט אים דער אייבערשטער געבענטשט. אזוי ווי עס שטייט (שמואל-ב ו, יב): "וַיְבָרֶךְ ה' אֶת עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ", אין דעם זכות וואס ער האט גערייניגט דעם פלאץ וואו דער ארון איז געליגן; איז דאס זעלביגע א שמש וואס איז מסדר א בית המדרש עס זאל זיין ריין און צוזאמגענומען, דורכדעם וועט ער זוכה זיין צו געבענטש ווערן פונעם אייבערשטן.

אלע שול'ן מוטשען זיך מיט שמות לגניזה; סיי צוליב וואס מענטשן ברענגען דארט זייערע צעריסענע ספרים פון שטוב און סיי פון די גליונות וואס קומען ארויס מידי שבת בשבתו, אסאך שול'ן לאזן טאקע נישט אריין קיין שום גליון מיט'ן טענה אז עס מאכט אויפגעווארפן דעם שול און עס בלייבט נאכדעם גאנצע זעק מיט שמות לגניזה. פון די אנדערע זייט זענען דא שול'ן וואס האבן יא הנאה פון דעם, און לגבי שמות נעמען זיי אן די פסק פון די פוסקים וואס האלטן אז מען קען דאס אוועק ווארפן וכו' בדרך כבוד, דאס הייסט מען זאל דאס לייגן אין א זעקל און אזוי אוועק ווארפן.

דער אייבערשטער זאל דיר געבן כח און סבלנות; א שמש דארף אסאך סבלנות און אסאך שכל צו וויסן ווי אזוי מען קען זיך אויסקומען מיט אלע מתפללים, ווי אזוי צו קענען נעמען טענות וכו' און נישט צו ווערן באליידיגט.

געדענק וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ב, ב): "וְכָל הָעֲמֵלִים עִם הַצִּבּוּר, יִהְיוּ עֲמֵלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם", די אלע וואס זענען עוסק מיט מענטשן זאלן אינזין האבן לשם שמים; אויב מען האט אינזין דעם אייבערשטן, איז מען מצליח.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע דיינע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע שיעורים און חיזוק וואס איך באקום פון אייך.

יישר כח פאר די ענטפער וואס איר האט מיר געגעבן, איך בין אבער נאכאלץ זייער צומישט אין דעם ענין פון אמונת חכמים ווי ווייט דאס גייט, דארף איך טאקע אינגאנצן אויפהערן צו טראכטן מיט מיין אייגן שכל און זיך אינגאנצן אוועקגעבן פאר א צדיק, איך ווייס נישט און איך פארשטיי נישט ווי אזוי מ'טוט דאס.
~~~~~~~~~~

איך בין מקורב צו מוהרא"ש ז"ל, איך וואוין אין יבנאל, און איך פרובירט מחנך צו זיין מיינע קינדער אויף דעם וועג, אבער אין דעם ענין פון אמונת חכמים בין איך נישט קלאר, יעדער שרייט אז א צווייטער איז דער צדיק, ווי אזוי קען איך וויסן וועמען איך דארף נאכגיין, ווי אזוי קען מען זיך אוועקגעבן דעם שכל און פאלגן נאר איין צדיק?

יעדער שרייט דאך אז א צווייטער איז דער צדיק, ווי אזוי וויים איך וועמען צו טראסטן, ווי אזוי וויים איך צו וועמען איך דארף האבן אמונת חכמים, און ווי אזוי בין איך מחנך די קינדער נישט צו ווערן אריינגעמישט אין מחלוקת חס ושלום?

יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך ערב שבת פרשת תצוה - זכור, ח׳ אדר, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

דאס וואס איר פרעגט ווי אזוי ווייסט מען וועם צו טראסטן וכו׳; אויף דעם דארף מען אסאך וויינען און בעטן דעם אייבערשטן מען זאל זיך נישט לאזן אפנארן פונעם יצר הרע, ווייל דער יצר הרע פרובירט מיט אלע וועגן אוועקצושלעפן דעם מענטש פונעם אייבערשטן.

דער הייליגער ר׳ נתן האט געזאגט: ״ווען איך ווייס שוין אלע עצות און אלע תחבולות ווי אזוי ניצול צו ווערן פונעם יצר הרע, קומט דער יצר הרע מיט א פרישע וועג וואס איך האב נישט געטראכט אז דאס וועט קומען וכו׳״; דערפאר דארף א מענטש שטענדיג בעטן דעם אייבערשטן אז ער זאל זיך נישט לאזן נארן.

היינט איז ליידער א וועלט מיט גרויסע שקרנים און פאפערס וואס זוכן צו פארנארן מענטשן און ארויס קוועטשן פון זיי געלט און געניסן פון זייער כבוד וכו׳. מען רעדט אויף א הויכע שפראך און מען באנוצט זיך מיט לשונות פון קבלה וואס דער צוהערער האט נישט קיין אנונג וואס ער זאגט און דער וואס זאגט דאס ווייסט נאכמער נישט וואס ער זאגט און עולם גולם לויפט דאס נאך וכו׳.

א מענטש דארף זיך שטענדיג מאכן א חשבון הנפש, מען דארף זיך כסדר פרעגן מיטן לשון פון ספורי מעשיות (מעשה א׳ מאבדת בת מלך): ״וואו בין איך אויף דער וועלט?״ ״וואס טו איך אויף דער וועלט?״ האב איך היינט געעפענט א חומש? האב איך היינט געלערנט אפאר פרקים משניות? האב איך היינט געזאגט אביסל תהילים? דאס דארף א מענטש זען אריינצוכאפן יעדן טאג, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן כג): ״וואויל

איז דעם מענטש וואס עסט יעדן טאג אפאר פרקים משניות, טרינקט קאפיטלעך תהילים, און טוט זיך אן מיט מצוות ומעשים טובים״.

דער הייליגער רבי האט געזאגט (שיחות הר״ן, סימן נא): ״אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מֵאִתִּי, שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ עַצְמוֹ לְהָעוֹלָם לְהַטְעוֹת״, דאס זאלט איר מקבל זיין פון מיר, די וועלט נארט אייך, לאזט אייך נישט נארן; מוהרא״ש האט געהאלטן אין איין חזר׳ן דער שיחה און מוהרא״ש זכרונו לברכה האט געזאגט אז דער שיחה דארף זיין דער קאמפוס פונעם מענטש; פונקט אזוי ווי ווען א מענטש פארט אין א שיף אויפן וואסער האלט ער מיט זיך די גאנצע צייט א קאמפוס, כדי ער זאל וויסן צי ער פארט אינעם גוטן ריכטונג, ווייל ווען מען איז אויפן וואסער זעט מען נישט דעם סוף און עס קען אמאל אויסקומען אז מען זאל פארן א לאנגע צייט אין וואסער און באמת איז מען אויפן זעלבן פלאץ, מען האט זיך גארנישט גערוקט נאר מען איז געפארן די גאנצע צייט רינגס און ארום, אבער אז מען קוקט אויפן קאמפוס וואס איר מאגנעט ציט צו צפון זעט ער וואו ער פארט. דאס זעלבע דארף א מענטש לעבן מיט א חשבון הנפש; א מענטש דארף זיך משפט׳ן יעדן טאג און אסאך בעטן דעם אייבערשטן: ״רבונו של עולם, אפשר נאר איך זיך?״ ״רבונו של עולם, איך וויל גארנישט, איך וויל נאר טון דיין רצון״.

אזוי אויך דארף א מענטש שטענדיג קוקן אויף זיך; אזוי ווי מען זעט אז בגשמיות לאזט זיך א מענטש נישט נארן, א מענטש טוט וואס איז גוט פאר אים. ער קוקט ווי אזוי ער קען מצליח זיין און ווי ער קען עפעס פארדינען, דאס זעלבע - און נאך מער - דארף א מענטש קוקן ברוחניות: ׳וואו קען איך פארדינען?׳ ׳וואו קען איך מצליח זיין?׳ א מענטש וואס לעבט מיט א חשבון מאכט זיך א פשוט׳ער חשבון: ׳איך גיי צו א רבי, וואס געבט מיר דער רבי? וואס באקום איך פון דעם רבי׳ן? אויב באקום איך נישט קיין תורה ותפילה, וואס האב איך אז דער רבי פליט אין הימל? וואס האב איך אז דער רבי האט רוח הקודש? וואס האב איך אז דער רבי רעדט א הויכע שפראך, ער רעדט צו נשמות?!׳ און פארקערט אויך, א מענטש דארף זיין זייער שטארק ביי זיך און טראכטן: ׳אויב איך דריי זיך ביי אן ערליכער איד און ער ברענגט מיר צו די הייליגע תורה, ער ברענגט מיר צו צו לעבן מיטן אייבערשטן, קען מיר קיינער נישט אוועק נעמען פון אזא פלאץ, אז איך האב געטראפן א רבי וואס קלעבט מיר צו צום אייבערשטן וועל איך דעם רבי׳ן קיינמאל נישט אפלאזן׳.

מענטשן פרעגן א קשיא: ״וואו איז דער אמת? ווער כאפט אן דעם אמת? יעדער איינער שרייט דאך מיר האבן דעם אמת?!״ פרעג א ברסלב׳ער חסיד: ״וואו איז דער אמת? וועט ער דיר גלייך זאגן: ״ביי אונז!״ פרעג א חב״ד׳סקער חסיד: ״וואו איז דער

אמת?״ וועט ער אודאי ענטפערן: ״ביי אונז״; זיצט א ראש ישיבה מיט זיינע תלמידים און קאכן זיך און לויבן זיך: ״אה, מיר זענען ביים אמת״, ווען אין די זעלבע צייט איז דא א חבורה אין די אנדערע עק וועלט וואס פרייען זיך: ״מיר זענען ביים אמת״; נו, פרעג איך אייך: ״וואו איז דער אמת? ווי אזוי ווייסט א מענטש אז ער איז ביים אמת? אזוי זיכער ווי דו ביסט אז דו ביסט ביים אמת און דו האסט רחמנות אויף יענעם אז ער ווייסט נישט פון דיין אמת, פונקט אזוי זיכער איז יענער אז ער איז ביים אמת און דו ביסט ביים שקר, נו וואו איז טאקע דער אמת?!״

פלעגט מוהרא״ש זכרונו לברכה זאגן, אז דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן נא): אמת איז נאר דער אייבערשטער, אזוי ווי עס שטייט א פסוק (ירמיהו י, י): ״וַה׳ אֱלֹקִים אֱמֶת״, דער אייבערשטער איז אמת; אויב דו דרייסט זיך ביי א רבי, רב, גוטער איד, וכו׳ וכו׳ און ער רעדט צו דיר פונעם אייבערשטן, ער ברענגט אריין אין דיר אמונה און דו הייבסט אן לעבן מיטן אייבערשטן, דו הייבסט אן רעדן צום אייבערשטן, יעדע זאך וואס גייט אריבער אויף דיר פארציילסטו פארן אייבערשטן, ווען זאכן גייען נישט אזוי ווי דו ווילסט לעבסטו ווייטער מיט אמונה אין בורא כל עולמים - דאס איז אמת, אבער אויב מען רעדט נישט פונעם אייבערשטן איז דאס נישט אמת. און אויב אין די זעלבע צייט וואס דו דרייסט זיך ביי א פלאץ וואו מען רעדט פון אמונה און אין די זעלבע צייט איז דא נאך א פלאץ אין דער וועלט וואו מען רעדט פונעם אייבערשטן זענען זיי אויך ביים אמת, און אויב ביי א דריטע פלאץ רעדט מען אויך פונעם אייבערשטער איז שוין דא דריי פלעצער אויף דער וועלט וואס זענען ביים אמת.

נאך פלעגט מוהרא״ש זאגן: ״וואס איז אמת?״ אֱמֶת איז די ווערטער: ״אֶ׳הְיֶה מֶ׳ת״ - איך גיי זיין א נפטר; איך גיי איין טאג ליגן מיט די פוס צום טיר. קיינער וועט דעמאלט נישט קוקן אויף מיר און קיינער וועט נישט טראכטן מער פון מיר; איך גיי ארויף גיין צום אייבערשטן און נאר די גוטע זאכן וואס איך האב איינגעכאפט וועל איך מיטנעמען אויף יענער וועלט.

מוהרא״ש זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג מעורר זיין די תלמידים מען זאל גיין מפעם לפעם אין שפיטאל באזוכן חולי ישראל - ה׳ ירחם עליהם. קודם כל אלץ די מצוה פון ביקור חולים וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדרים מ.): ״ווער עס איז נישט מבקר חולים איז כאילו שופך דמים״; נאך זאגן חז״ל (נדרים לט:) ״כָּל הַמְבַקֵּר אֶת הַחוֹלֶה נִיצּוֹל מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהִנָּם״, ווער עס איז מבקר חולים ווערט ניצול פון גיהנום; צווייטנס - פלעגט מוהרא״ש זאגן - ווען א מענטש גייט אין שפיטאל מבקר חולה זיין אידישע קינדער, זעט ער וואס דער גאנצע מענטשעלע איז... דער גרויסער שטארקער מענטש וואס קומט

און גייט און מאכט און טוט, אין איין סקונדע קען ער ווערן אויס מאכער, אויס טוער און אויס קנאקער וכו׳ וכו׳, איז פארוואס זאל מען זיך קריגן און זיך פיינט האבן איינער דעם צווייטן?

אז איר שרייבט אז איר זענט "מקורב צו מוהרא"ש ז"ל"; דארפט איר וויסן אז היכל הקודש איז א פלאץ פון תורה, תפילה און שלום בית. מוהרא"ש זכרונו לברכה האט מיר אריינגערופן ביי זיך אין שטוב אין אומאן א טאג פאר ערב ראש השנה תשע"ג און געלערנט מיט מיר תורה ב׳ אינעם צווייטן חלק וואו דער רבי זאגט: "וְהָאֱמֶת מֵאִיר בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר הַנַּ"ל עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת הַנַּ"ל, שֶׁהֵם: אֵל, אֱלֹהִים, יְיָ; שֶׁהֵם בְּחִינַת: תְּפִלָּה, וְתוֹרָה, וְשִׁדּוּכִים וְזִוּוּגִים". און מוהרא"ש האט מיר דעמאלט געזאגט: "דער רבי זאגט דא: וואס איז אמת? אמת איז די דריי זאכן: תורה, תפילה, שידוכים און שלום בית; כל זמן מען רעדט פון תורה תפילה און שלום בית איז עס אמת, אבער אז מען רעדט אנדערע זאכן - דאס איז שוין נישט קיין אמת"; און מוהרא"ש האט מיר געזאגט אז ווען איך רעד זאל איך שטענדיג רעדן פון די דריי זאכן.

דאס האבן מיר געהערט אלע יארן ביי מוהרא"ש נאכאמאל און נאכאמאל: "תורה, תפילה און שידוכים - שלום בית"; איך האב זוכה געווען צו זיין ביי די ליל שישי שיעורים פון מוהרא"ש יעדע וואך פאר איבער צען יאר, יעדע וואך פלעגט מוהרא"ש איבערגיין נאכאמאל און נאכאמאל אז מען דארף לערנען די הייליגע תורה, מיר האבן דעם סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן קענען מיר דאס באווייזן. און אז א מענטש זאל זיך נאר ווענדן צום אייבערשטער ווען ער האט א צרה; עס איז נישט געווען קיין איין שיעור וואס מוהרא"ש ז"ל זאל נישט רעדן פון רעדן צום אייבערשטן.

איך פארשטיי נישט וואס איר שרייבט וועגן אוועק ווארפן די שכל; דער רבי זאגט בפירוש (ליקוטי מוהר"ן, חלק א׳, סימן רנה): "כְּשֶׁהָאָדָם הוּא מַאֲמִין בְּהַצַּדִּיק בְּלִי שׁוּם דַּעַת אֶפְשָׁר לוֹ לִפֹּל מֵהָאֱמוּנָה, כִּי מֵאֱמוּנָה לְבַד אֶפְשָׁר לִפֹּל, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ גַּם דַּעַת שֶׁמֵּבִין גַּם בְּהַדַּעַת, אֲזַי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִפֹּל", ווען א מענטש גלייבט אין א צדיק אן קיין שום שכל קען ער אוועק פאלן פונעם צדיק, ווייל מיט אמונה אליינס אן שכל, קען מען אוועקפאלן, אבער אויב מען קומט צום צדיק מיט דעת, בנוסף צו די אמונה נוצט ער אויך זיין שכל, פון אזא אמונה קען מען נישט אוועק פאלן; דאס איז וואס מוהרא"ש האט אונז אלע יארן געלערנט: ׳איך קום צו א צדיק ווייל דער צדיק ברענגט מיר צום אייבערשטן, ער איז מיר מחזק מיין אמונה, ער שטארקט מיר איך זאל זיך צוגעוואוינען רעדן צום אייבערשטן׳.

בנוגע קינדער; אויב עלטערן מישן זיך אין מחלוקת וועלן זיי צאלן א טייערע פרייז מיט זייערע קינדער. מחלוקת איז א סכנה און עס הרג'עט גוטע און שלעכטע. די ערשטע וואס פאלן ביי מחלוקת זענען קינדער; עלטערן וואס ווילן מצליח זיין מיט זייערע קינדער טארן נישט רעדן אין שטוב קיין שום ליצנות און פאליטיק אויף קיין שום איד, נישט קיין חילוק צי ער איז פון דיין חסידות צו פון די אנדערע, קינדער זענען ריין און הייליג און אויב הערן זיי ווי דער טאטע און מאמע זיצן און שמועסן און לאכן פון איין רבי אויפן צווייטן וועלן זיי מאכן א סך הכל אז ביידע זענען גארנישט און זיי קינדער וועלן אינגאנצן אפלאזן אידישקייט.

עס איז געווען א צייט וואס ביי אונז אין שול אין היכל הקודש אין וויליאמסבורג איז געווען חלוקי דיעות צווישן די מתפללים, עס האט געריסן דאס הארץ פון מוהרא"ש אז מען קריגט זיך. געדענק איך אז מען איז אריין צו מוהרא"ש פרעגן וואס מען זאל טון וכו', דער וואס האט פארגעלערנט האט געפרעגט פון וואס זאל ער רעדן, האט מוהרא"ש געענטפערט: "עס איז דאך דא זאכן וואס ביידע זענט איר איינשטומיג; אלע פון אייך האלטן אז מען דארף בענטשן מיט כוונה, אלע האלטן אז מען דארף זיין פרייליך שבת, נו, רעדט פון זאכן וואס ביידע האלטן אייניג". רעדט פון בענטשן אין א בענטשער; מוהרא"ש האט געזאגט אויב מען בענטשט אין א בענטשער איז דאס א סגולה אויף עשירות. רעדט פון זיין פרייליך שבת; אויב מען איז פרייליך שבת איז דער אייבערשטער מוחל אלע עבירות. פארוואס דארף מען זיך קריגן ווען עס איז דא אזויפיל זאכן וואס אלע האלטן אייניג?

דאס זעלבע איז מיט קינדער; אז די קינדער פרעגן שאלות וכו', רעדט מען נאר פאזעטיוו (חיובי), מען רעדט פון רבי'ן; רעדטס פון מוהרא"ש, פארציילט זיי אביסל וואס מיר האבן געהאט אין אונזער דור; פארציילט זיי וואס מיינט א צדיק, אז עס גייט אים גארנישט אן וואס מיט אים וועט זיין, ער וויל נאר איין זאך: 'ברענגען נאך א איד צום אייבערשטן', אזוי ווי משה רבינו וואס האט זיך מוסר נפש געווען פאר אידישע קינדער האט געזאגט פארן אייבערשטן (שמות לב, לב): "מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ", מעק מיר אויס, אבי אידישע קינדער זאלן נישט פארלוירן גיין. נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (תנחומא ואתחנן, סימן ז): ווען משה רבינו האט געוואלט אריינגיין אין ארץ ישראל האט אים דער אייבערשטער געזאגט: "אדער דו אדער די אידן", האט משה רבינו געזאגט: "יֹאבַד מֹשֶׁה וְאֶלֶף כָּמוֹהוּ, וְאַל יֹאבַד אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל"; דאס איז א צדיק, ער קוקט נישט אויף זיך; ער וויל נאר אז נאך א בחור זאל געראטעוועט ווערן פון עבירות,

נאך א פאר-פאלק זאלן זיך פארשטיין, עס גייט אים נישט אן וואס מען וועט זאגן אויף אים וכו׳, דאס זאלט איר פארציילן פאר אייערע קינדער.

מוהרא״ש פלעגט וויינען ביי אלע שיעורים אויף די מחלוקת וואס איז דא אין ברסלב: ״מיר טרינקען דאך פון איין קוואל, מיר נעמען דאך חיזוק פון איין רבי, פארוואס דארף מען זיך בייסן איינער דעם צווייטן?״ מוהרא״ש פלעגט זאגן: ״אין הכי נמי, דער רבי זאגט טאקע (חיי מוהר״ן, סימן שיט): ׳אֲנִי אֶעֱשֶׂה מִכֶּם כִּתּוֹת כִּתּוֹת׳, איך וועל מאכן פון אייך אסאך גרופעס; אבער דער רבי האט נישט געזאגט אז איין גרופע זאל רעדן אויפן צווייטן און איינער זאל פיינט האבן דעם צווייטן״.

איך האב נאך אסאך צו שרייבן אבער איך דארף ארייגגיין צו די בחורים, איך וועל מסיים זיין מיט איין קליינע זאך. מוצאי שבת נאכדעם וואס מיר האבן פארלוירן מוהרא״ש, בין איך געפארן קיין בארא פארק צום טשאפל וואו מוהרא״ש איז געלעגן איבער שבת, מען האט מלוה געווען מוהרא״ש מוצאי שבת פרשת יתרו און מען האט געטראגן די מטה קיין ארץ ישראל, דעמאלט בין איך געזיצן אינעם אמבולאנס וואו מוהרא״ש איז געלעגן און איך האב צוגעזאגט פאר מוהרא״ש צוויי זאכן: איינס, אז איך וועל נישט מאכן קיין מחלוקת צווישן תלמידי היכל הקודש און איך וועל נישט האבן קיין שום שייכות מיט מחלוקת. צווייטנס, אז איך וועל אים מפרסם זיין פאר די גאנצע וועלט; געלויבט דעם אייבערשטן אזביידע זאכן בין איך מקיים און מיטן אייבערשטנס הילף וועל איך ווייטער אנהאלטן די הבטחה.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~